

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

INDBYDELSSESKRIFT

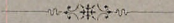
TIL

DE OFFENTLIGE AARSPRØVER

I

RANDERS LÆRDE SKOLE

I JUNI OG JULI 1882.

RANDERS.

TRYKT HOS J. M. ELMENHOFF & SØN.

Efterretninger

om

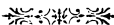
Randers lærde Skole 1881—82,

af

Skolens Rektor.

INDBYDELSESSKRIFT

til de offentlige Aarsprøver i Randers lærde Skole
i Juni og Juli 1882.

Afgangsprøven for Studerende 1881.

Demittenderne.	Dansk Stil Nr. 1.	Dansk Stil Nr. 2.	Oldnordisk.	Fransk.	Engelsk.	Historic.	Latin (skriftlig).	Latin (læst).	Latin (ex tempore).	Græsk.	Naturlære.	Hoved- karakter.	Points.
E. S. Ehlers	mg ÷	mg	ug ÷	g ×	ug ÷	ug ÷	mg	mg ×	mg ÷	ug	mg ×	Første	99
C. F. Kuhn	g ×	mg ÷	mg	g	mg	mg ÷	tg ×	mg	mg ÷	mg	mg ÷	Første	85
J. M. Møller	g ×	mg	mg ÷	g ×	mg ÷	g ×	g	g ×	mg ÷	mg ÷	mg ÷	Første	84
C. M. Rottbøll	g ×	mg ÷	g ×	g	mg ÷	g ×	g ×	g	g ÷	g	g	Anden	75
P. Thorup	mg ×	mg ÷	mg ×	mg ÷	ug ÷	tg	g	mg ÷	g ×	g ÷	g	Anden	73

Afgangsprøven for Realister 1881.

Demittenderne.	Dansk Stil.	Tysk.	Fransk.	Engelsk.	Historie.	Geograf.	Natur- historie.	Aritmetik.	Geometri.	Naturlære.	Points.
A. H. F. Jensen	g	g	mg	mg ÷	tg ×	tg ×	mg	g	g ÷	mg ×	57
J. C. Nandrup	g ×	g ÷	g	g	mg	g ÷	g	mg ÷	mg	g	58

Aarsprøven i IV stud. Klasse 1881 bestode:

Disciplene.	Dansk Stil.	Tysk.	Fransk.	Latin (mundtlig).	Latin (skriftlig).	Græsk.	Historie.	Geograf.	Naturhistorie.	Arithmetik.	Geometri.	Points for alle Fag.	Points for de 5 Fag.
H. C. Jensen (Hjuler).	mg÷	mg÷	mg÷	mg	g×	mg×	g×	g×	mg	mg÷	g×	69	31
J. P. F. Honnens . . .	mg÷	g÷	g	g	tg	g÷	g	mg÷	tg×	mg÷	g×	52	24
H. H. Hvass	mg	g×	mg	tg×	g÷	mg÷	mg	mg	mg÷	mg×	mg	68	33
A. T. Høy	mg	g	mg÷	mg	g÷	mg	g×	mg×	ug÷	mg	mg	71	34
V. E. Ishøy	mg	mg	g×	tg÷	tg×	g÷	tg	g	mg÷	tg×	g÷	44	24
P. W. Kuhn	g	mg÷	mg	g÷	tg÷	mg	tg×	g	g÷	g	tg	47	21
L. F. Nannestad	g	g×	g	g×	g÷	mg	g÷	mg	g	g	g	58	28
J. Nyegaard	mg	g÷	g	mg÷	g÷	mg×	mg	g×	mg×	mg	mg×	69	31
F. V. Ortman	g×	tg	g÷	g×	tg	g×	mg×	mg÷	mg	mg	mg	58	28
A. J. Ulrich	g×	tg÷	g÷	g÷	mdl	mg÷	g×	g×	g÷	mg÷	tg×	40	16
W. E. C. Stamer	g	g×	g	tg×	mdl÷	tg×	g	g÷	mg÷	g×	g	40	26

Af de 101 Disciple, der ere opførte i Discipel-
fortegnelsen for forrige Aar, bleve 5 dimitterede til
Universitetet og 2 bestode Afgangsprøven for Realister
af højere Grad (s. S. 3). Før Examen udgik C. F.
Mogensen (I R.), V. H. Rosenkrantz (V a), N. E.
Jacobsen (III R.), efter Examen M. Kleisdorff og A.
Storm (begge II R.), H. C. Jensen (Hjuler), V. E.
Ishøy og W. E. C. Stamer, A. J. Ulrich og K. O. Bayer
(alle af IV st., den sidste for at gaa over til Aarhus
Kathedralskole), P. Peronard (II st.), S. Homnens de
Lichtenberg (III st.), J. J. A. Bache (V a), E. A.
Bræmer og J. C. Christensen (I st.). Skoleaaret be-
gyndte derefter med 79 ældre Disciple, hvortil kom
21 nye, ialt 100 Disciple. I Septbr. udgik A. V.
Ulrich (III R.) og P. J. Jørgensen (II R.), i Slut-
ningen af Oktober Kvartal J. S. M. Schmidt, som
paa ny var optaget i Avgust Maaned, (II R., s. Progr.
f. f. A. S. 5), H. A. Topp (i Novbr. optaget som ny
i III R.), P. Schrøder (ny Discipel i I R., udmeldt
paa Grund af Sygdom, atter optaget fra 1ste April),
J. E. Høyer (I st.); i Januar optoges E. T. Thiellen
først som ustuderende i IV Kl., senere i III R., og
udgik J. Bie (I R.); fra 1ste April udgik H. E. Riis-
ager (ny Discipel i I R.), L. V. A. P. Schacht, A.
Wreschner og N. C. Carlsen (I st.) og 8de Maj A.
G. Hauerbach (III st.), hvorefter Skolen nu (i Be-
gyndelsen af Maj) tæller 91 Disciple, som med Und-

tagelse af VI og IV stud. Klases Disciple, der ere opførte i alfabetisk Orden, efter Hovedkarakteren for April ere ordnede saaledes:

VI Klasse.¹⁾

1. Jørgen Andersen, f. i Randers d. 9. Okt. 1862, F. Adjunkt ved Skolen.
2. Stig Volradt Bredstrup, f. paa Rane Ladegaard ved Æbeltoft d. 13. Sept. 1863, F. Proprietær.
3. Christian Henrik Christensen, f. i Skagen 17. Juli 1861, F. afd. Skolelærer.
4. Charles Emil Dujardin, f. i Randers d. 20. Juni 1863, F. Manufakturhandler.
5. Christian Göttsche, f. i Randers d. 22. Nov. 1862, F. Kjøbmand.
6. Carl Rosing Hansen, f. paa Thunø d. 12. Okt. 1864, F. afd. Sognepræst.
7. Anton Eliot Hjuler, f. i Randers d. 13. Marts 1864, F. afd. Boghandler.
8. Christen Georg Høst, f. paa Støvringgaard d. 13. Maj 1864, F. Justitsraad, Godsforvalter.
9. Elliot Nyegaard, f. paa Estrup Mølle d. 17. August 1862, F. Godsforvalter paa gammel Estrup.
10. Christian Martin Schmidt, f. i Hald d. 1. Febr. 1863, F. Skolelærer, Dbm.
- 11 og 12. Jens Nikolaj Schou og Nikolaj Eg Schou, fødte i Skive d. 23. Januar 1861, F. Distriktslæge.
13. Felix Kamillo Johannes Thorbjørnsen, f. i Hobro d. 27. Avgust 1863, F. Førstelærer i Hobro.

V Klasse.

1. J. Nyegaard, F. Gaardmand i Holbæk Sogn.
2. A. T. Høy, F. Proprietær til Pindsminde.

¹⁾ Ved Dimittenderne og de nye Disciple er det fulde Navn, Fødested og Fødselsdag angivet.

3. P. D. Vergo, F. Particulier.
 4. L. F. Nannestad, F. Godsforvalter paa Fusingø.
 5. N. L. Hassager, F. Mægler.
 6. I. C. A. M. Freiesleben, F. Toldkasserer.
 7. F. V. Ortmann, F. Sognepræst til Holbæk.
 8. J. T. F. Hommens, F. Kammerjunker, Herredsfoged.
 9. H. H. Hvass, F. Justitsraad, Amtsraadsmedlem.
 10. P. W. Kuhn, F. Overlæge ved Regimentet.
-
11. J. Bruhn*), F. Fjordinspektør, Kammerassessor, Dbm.

IV stud. Klasse.

1. H. G. Baadsgaard, F. Ritmester ved Regimentet.
2. J. C. E. Christensen, F. Bagermester.
3. O. Götzsche, Broder til Nr. 5 VI.
4. E. J. Hagensen, F. Kjøbmand i Ørsted.
5. H. A. Hansen, F. Præst i Randers.
6. P. Ilsøe, F. Skolelærer i Harritslev.
7. T. M. T. Krog, F. Sognepræst i Trige.
8. H. W. Langballe, F. Provst, Sognepræst i Ørsted.
9. N. Petersen, F. Proprietær til Eriksborg.

III stud. Klasse.

1. B. Obel, F. Particulier, forh. Apoteker.
2. N. E. K. Hartz, F. Skomagermester C. H.
3. F. M. Hvass, Broder til Nr. 9 i V Kl.
4. N. C. Ilsøe, Broder til Nr. 6 i IV st.
5. A. S. Frost, F. Proprietær til Stenigaard.
6. A. Poulsen Hviid, F. Gaardejer i Linde.
7. H. P. F. Møllerup, F. Provst, Sognepræst i Hovlberg.
8. J. Windfeld, F. Sognepræst i Kristrup.

*) Har i dette Aar læst med VI Klasse i alle Fag.

9. H. S. Køster, F. afd. Apotheker.
10. P. C. Amdisen, F. Kjøbmand.
11. C. Hassing, F. Bagermester.
12. F. Heerfordt, F. Kjøbmand.

III Realklasse.

1. H. M. C. E. Freiesleben, Broder til Nr. 6 i V Kl.
2. Ebbeward Theodor Thiellenes, f. i Aabenraa d. 25. Juni 1864, F. forhenv. Blikkenslager i Aabenraa.
3. N. H. Boje, F. Kjøbmand J. P. B.
4. Johannes Obel, Broder til Nr. 1 i III st.

II stud. Klasse.

1. J. P. Andersen, F. Husmand i Kristrup.
2. R. A. Rasmussen, F. Gaardmand i Granslev.
3. P. C. Gam, F. Skolelærer i Galten.
4. K. J. Würgler, F. Lærer.
5. J. V. Møldrup, F. forh. Godsforvalter paa Clausholm.
6. N. J. F. Jensen, F. Lærer.
7. J. A. Johansen, F. Skolelærer i Bjerregrav.
8. J. A. N. Fibiger, F. forhenv. Proprietær til Sjørupgaard.
9. C. T. N. Kjær, F. Lærer.
10. J. S. N. Stochholm, F. Skolelærer i Holbæk.
11. K. Møller, F. Overlærer.
12. S. M. Westergaard, F. Tømmerhandler.
13. J. H. Kuhn, Broder til Nr. 10 i V Kl.

II Realklasse.

1. J. C. Baden, F. Forpagter af Vingegaard.
2. A. F. Schmidt, F. Proprietær ved Aarhus.
3. H. R. D. Struve, F. Anlægsgartner.

4. E. A. Leth, F. Kommissionær.
5. A. L. Ishøy, F. Vinhandler.
6. N. C. F. Munk, F. Ritmester ved Regimentet.
7. L. Metz, F. Fabrikant J. A. M.

I stud. Klasse.

1. Jens Peter Nikolaj Colind, f. i Bendstrup d. 13. Juni 1866, F. Gaardejer.
2. Johan Christian Sennels, f. i Randers d. 3. Sept. 1869, F. Skomagermester.
3. Vilhelm Schönau, f. i Randers d. 12. Juli 1870, F. Skibsbygmester.
4. Aage Hoffmeyer, f. i Kjøbenhavn d. 19. Juli 1867, F. Apotheker i Grenaa, R. af D.
5. Oluf Bøelck, f. i Kjøbenhavn d. 25. Septbr. 1869, F. Ritmester, ansat ved Officer- og Rideskolen i Kjøbenhavn.
6. Axel Marius Hartz, f. i Randers d. 27. Oktober 1869, Broder til Nr. 2 i III st. Kl.
7. Hugo Cornelius Conrau, f. i Aarhus d. 14. Marts 1868, F. Fabrikdirektør ved Scandia i Randers.
8. Herman Rohde, f. i Randers d. 5. Septbr. 1867, F. Kjøbmand.
9. C. C. M. Preetzmann, F. afd. Ejer af Frisenvold.
10. Arthur Henry Schmidt, f. i Kondrup d. 7. Maj 1869, Broder til Nr. 2 i II R.
11. Christian Frederik Hassager, f. i Randers d. 6. Septbr. 1868, Broder til Nr. 5 i V Kl.
12. Alfred Andreas Riisager, f. i Randers d. 6. April 1870, F. Kjøbmand.

I Realklasse. *)

1. Marius Nielsen Rosenquist, f. i Randers d. 7. Oktober 1869, F. Skrædermester.

*) Har iaar i alle Fag været en selvstændig Klasse.

2. Christian Caspar Folsach, f. paa Hjortshøjlund d. 14. Juli 1868, F. Hofjægermester v. Folsach til Giessinggaard.
3. C. G. Hauerbach, F. Kjøbmand.
4. Anton Bjerregaard, f. i Randers d. 25. Okt. 1869, F. Kjøbmand J. C. B.
5. M. W. Nathansen, F. Hestehandler.
6. Erik Steenberg, f. i Randers d. 30. Juni 1868, F. Kjøbmand.
7. Valdemar Rosenmeier (Høeg), f. i Nibe d. 20. Septbr. 1868, F. Uhrmager, Plejefader Uhrmager Høeg i Randers.
8. Herman Georg Jensen (Crone), f. i Kjøbenhavn d. 17. Decbr. 1869, Plejemoder Fru L. Crone.
9. Christian Frederik Vilhelm Carl Møller, f. i Randers den 8de Maj 1869, F. afdøde Kjøbmand C. V. M.
10. Paul Schröder, f. i Kjøbenhavn d. 17. August 1869, F. Forretningsfører. *)

Afgangsprøven for VI Kl. og IV R. samt Aarsprøven for IV st. Kl. blev afholdt efter den i Programmet for f. A. trykte Plan. I Censuren for VI Kl. deltog Medlem af Undervisningsinspektionen Dr. phil. Docent V. Thomsen i dansk Stil, Oldnordisk, Fransk, Engelsk, Latin og Græsk, Adjunkt Dr. phil. Heise i Historie, Overlærer Ovesen i Naturlære. I Censuren for IV st. deltog Overlærer Ovesen i Matematik, i Latin Overlærer A. Neergaard, i Fransk stud. magist. V. Thorup, i Geografi Pastor Scharling, i Historie Overlærer Mørch, i Naturhistorie Læge Bay. I Censuren for IV R. deltog de samme fremmede

*) Udgaet under Programmets Trykning.

Censorer som for IV st. i Mathematik, Naturhistorie, Geografi, Historie og Fransk, i Engelsk Kasserer Hertz.

Opgaverne til de skriftlige Prøver vare:

I. Afgangsprøven.

Udarbejdelse i Modersmaalet.

1. Fri Opgave: Paa hvilke Maader virke de civiliserede Nationer til Kulturens Udbredelse iblandt de lavere Folkeslag, og hvilke Pligter paahvile dem i Forholdet til disse?
2. Bunden Opgave: De vigtigste italienske Stater i Middelalderen og deres Betydning.

Oversættelse fra Latin.

Cicero, postquam priore de divinatione libro Quintum fratrem Stoicorum de ea re sententiam defendentem fecit, in altero ad ea, quæ dicta erant, inter alia hæc se respondiisse scribit:

Ego ne utilem quidem arbitror esse nobis futurarum rerum scientiam. Quæ enim vita fuisset Priamo, si ab adolescentia scisset, quos eventus senectutis esset habiturus? Abeamus a fabulis; propiora videamus. Clarissimorum hominum nostræ civitatis gravissimos exitus in eo libro, qui inscriptus est Consolatio, collegimus. Quid igitur? ut omittamus superiores, Marcone Crasso putas utile fuisse, tum, quum maximis opibus fortunisque florebat, scire, sibi, interfecto Publio filio exercituque deleto, trans Euphratem cum ignominia et dedecore esse pereundum? Quo vero cruciatu animi Cæsarem putamus vitam acturum fuisse, si divinasset fore, ut in eo senatu, quem maiore ex parte ipse cooptasset, in curia Pompeiana, ante ipsius Pompeii simulacrum, tot centurionibus suis inspectantibus, a nobilissimis civibus, magna ex parte etiam a se omnibus rebus ornatis, trucidatus ita jaceret, ut ad eius corpus non modo amicorum, sed ne servorum quidem quisquam accederet! Certe igitur ignoratio futurorum malorum utilior est quam scientia. Nam illud quidem dici, præsertim a Stoicis, nullo modo potest: „Non transisset Euphratem Crassus: Non suscepisset bellum civile Cæsar.“ Non igitur fatales exitus habuerunt. Volunt autem Stoici evenire omnia fato. Nihil ergo illis profuisset futura divinare. Atque etiam omnem fructum vitæ superioris perdidissent. Quid enim posset iis esse lætum, exitus suos cogitantibus? Ita,

quoquo se verterint Stoici, jaceat necesse est omnis eorum sollertia. Si enim id, quod eventurum est, vel hoc vel illo modo potest evenire, fortuna valet plurimum. Quæ autem fortuita sunt, certa esse non possunt. Sin autem certum est, quid quaque de re quoque tempore futurum sit, quid me adjuvant haruspices, quum res tristissimas portendi dixerunt?

Fransk Stil.

Man tror i Almindelighed, at Ludvig den trettende, paa samme Tid som han anerkjendte Richelieus Geni, frygtede, misundte og endog hadede sin mægtige Minister. Der er imidlertid Kjendsgjæringer, som synes at bevise det modsatte. Her er et Exempel derpaa. I Februar 1628 blev Kongen paa Grund af sin Helbred nødt til at forlade Belejringen af la Rochelle. Han overlader da Kardinalen den mest udstrakte Myndighed og udnævner ham til General-Lieutenant for sine Hære. Men til disse Beviser paa sin Tillid føjer Souverainen Vidnesbyrd om sin dybe Hengivenhed. En samtidig Forfatter fortæller, at Kongen skiltes fra sin Minister med Taarer i Øjnene. „Jeg forlader Hr. Kardinalen med den største Sorg“, sagde han til Hr. de Guron, „og jeg frygter, at der skal hændes ham nogen Ulykke. Det største Tegn paa Hengivenhed, som han kan give mig, er ikke at udsætte sig saa dristig for Faren. Jeg beder ham at betænke, at mine Sager vilde staa meget slet, dersom jeg kom til at miste ham.“ Nøjagtigheden af denne Beretning bekræftes ved et Brev, som Richelieu den ellefte Februar skrev til Ludvig den trettende selv, og i hvilket han takker Kongen for de Vidnesbyrd om hans Godhed og hans Ømhed, som det har behaget denne at give han saavel personlig som igjennem Hr. de Guron. At takke en Souverain for hans Ømhed, dersom han ikke havde vist nogen, vilde næsten have været en Fornærmelse, som Richelieu sikkert ikke vilde have tilladt sig.

Alle Tallene skrives helt ud med Bøgstaver. — *nøde*, *contraindre*. — *Belejring*, *siége*. — *udstrakt*, *étendu*. — *Myndighed*, *pouvoir*. — *General-Lieutenant*, *lieutenant général*. — *Bevis*, *preuve*. — *staa slet*, *udtr. være i slet Tilstand (état)*. — *Beretning*, *récit*. — *Fornærmelse*, *offense*.

II. IV st. og IV R.

Dansk Stil.

Skildring af Italiens naturlige Beskaffenhed og Produkter.

Arithmetik.

1. Et Laan paa 2000 Kroner skal betales med Renter og Renters Renter til 5 pro Cent aarlig om 10 Aar. Men efter de første 5 Aars Forløb afdrages 2000 Kroner, hvor meget er der da at betale, naar de 10 Aar ere gaaede?

2. Af Ligningen
$$\frac{6y^{\frac{3}{4}} - 8b^{\frac{3}{4}}}{y^{\frac{3}{4}} + 2b^{\frac{3}{4}}} - \frac{y^{\frac{3}{4}} + 4b^{\frac{3}{4}}}{y^{\frac{3}{4}} - 2b^{\frac{3}{4}}} = 2$$
 findes y.

3. Udtrykket
$$y = \frac{1}{x-2} \left(\frac{3x^2 - 5x + 2}{4(x-1)} - \frac{x^2 - x + 1}{x+1} \right)$$

bringes paa den simpleste Form og Værdien af y angives for $x = 1$ og $x = 2$.

Geometri.

1. Bevis følgende Sætning: Naar der fra en Tangents Berøringspunkt O med en Cirkel udgaar to rette Linier, som skære Cirklen i A og B og derefter skære en med Tangenten parallel Linie i a og b, saa er $\triangle AOB \sim bOa$. — Proportionerne imellem Siderne angives.

2. Et givet Parallelogram ABCD skal forandres til et ligesaa stort, som skal indeholde Diagonalen AC, men det nye Parallelograms Vinkler lige overfor Diagonalen skulle være saa store som en given Vinkel. Hvorledes tjener Konstruktionen til at bestemme en Grænse for den givne Vinkels Størrelse?

3. Fra et vilkaarligt Punkt i en Cirkelperiferi slaas en Bue med Korden til 120° som Radius. Derved deles Cirkelns Areal i to ulige store Dele; bestem den største Dels Forhold til den mindste med 4 rigtige Decimaler.

Latinsk Stil for IV stud.

Om en Krig, der førtes imellem Croton og Locri, to græske Byer i den Del af Italien, som kaldtes Stor-Grækenland, fortælles der vidunderlige Ting. Efter at Crotonienserne havde paaført Locrenserne Krig, toge disse deres Tilflugt til Spartanerne; men de vægrede sig ved at hjælpe dem og befalede dem at bede Castor og Pollux om Hjælp. Da Locrenserne havde gjort dette, sendte Crotonienserne Gesandter til Delphi for at raadspørge Oraklet. Disse blev der svaret, at Fjenderne burde besejres ved Løfter til Guderne snarere end ved Vaaben. Crotonienserne lovede derfor Apollo en vis Del af Byttet, men saasnart Locrenserne havde erfaret, hvad deres Fjender havde gjort, lovede de selv hemmelig Guden en endnu større Del. I det Slag, som

derpaa blev leveret, ydede de taknemmelige Guder Locrenserne saa kraftig Hjælp, at disse sejrede, endskjøndt de kun havde 15000 Soldater og deres Fjender 120000. Dersom man kan tro Sagnet, blev Sejren den samme Dag, paa hvilken der blev kæmpet i Italien, hørt baade i Corinth og Olympia og Athen og Lacedæmon.

Croton Gen. onis. — vidunderlig, mirus. — tage sin Tilflugt til, decurrere ad. — Løtte til Guderne, votum. — lover, voveo. — hemmelig, clam. — endnu, etiam. — kraftig, præsens. — Sagn, fama. — Tallene skrives helt ud med Bogstaver.

Tysk Stil for IV R.

Da Alexander var vendt tilbage fra Indien, sendte han Veteranerne, efter at han havde udmærket dem ved rige Gaver, under Craterus's Anførsel til Macedonien; selv blev han i Mesopotamien, da han vilde gjøre Babylon til sin Hovedstad. Medens han her ordnede det store Riges Sager, faldt han i en svær Sygdom. Da dette blev bekjendt, begave Soldaterne sig til den kongelige Borg og bade om Tilladelse til at se Kongen. Tilladelsen blev givet dem, og alle kyssede de, den ene efter den anden, den døende Konges højre Haand. Ikke længe efter døde Kongen. Nogle have troet, at han er bleven dræbt ved Gift, andre have paaastaet, at Fraadseri har været Aarsagen til hans Død; men de fleste Historiegranskere mene, at han er død, fordi hans Legeme er blevet svækket ved ulyre Anstrengelser. Ikke blot Kongens Venner begræd hans Død, men mange Macedonere og Persere ilede til og opfyldte Byen med Jammerkrig. Hans Legeme blev af Ptolemæus bragt til Memphis og nogle Aar senere til Alexandria, en stor Stad, som Alexander selv havde anlagt.

Paastaa, behaupten. — Fraadseri, Schwelgerei. — Historiegransker, Geschichtsforscher. — begræde, beweinen. — Macedonere, Macedonier. — ile til, herbeieilen. — Jammerkrig, Jammergeschrei.

I det forløbne Aar har i Henhold til Ministeriets Skrivelse af $24/6$ 70 indstillet sig til Latinprøven for Farmaceuter d. $18/7$ 81 stud. pharmaciæ Rudolf Louis Jør-

gensen, som bestod Prøven med Karakteren $g\div$, og d. $28/3$ 82 examinatus pharmaciæ Antonius Andersen Thruø, som bestod med Karakteren tg .

Den 24de April aflagde Skolen Sangprøve for Sanginspektøren med samme fortrinlige Resultat som forrige Aar.

Under 22de Juli f. A. er Cand. theol. kst. Lærer F. V. Sand allernaadigst beskikket til Adjunkt ved Randers lærde Skole.

Fagfordelingen har i Skoleaaret været følgende:

Rektor: Latin i VI og V, 16 Timer ugentlig.

Overlærer Gemzøe: Latin i III, Græsk i VI, V og III, 24 T. ugentlig.

Adjunkt Møller: Tysk i IV, III, I st. og I R, Fransk i VI—II, 23 T. ugentlig.

— Koch: Geografi og Naturhistorie i IV—I R, Tegning i III R—I R, 23 T. ugentlig.

— Andersen: Oldnordisk i VI og V, Latin i IV og I, Fransk i I st. og I R, 24 T. ugentlig.

— Hauschultz: Naturlære i VI og V, Mathematik i IV, III, I st. og I R, 25 T. ugentlig.

— Bischoff: Engelsk i VI, V, III R—I R, Dansk i I st., Skrivning i III R—I R., 23 T. ugentlig.

— Lind: Historie i VI, V, IV og III st., Naturlære i III R, Mathematik i II og Regning i I st. og I R, 24 T. ugentlig.

Adjunkt Sand: Dansk i VI, V og I R, Tysk i II, Religion i VI, V, III—I R, Historie i III R og I R, 24 T. ugentlig.

— Kauffmann (kst.): Dansk i IV—II, Latin i II, Græsk i IV, Historie i II og I st., 24 T. ugentlig.

Sanglærer Ehlert: Sang 5 T. ugentlig.

Premierl. Rømeling med Assistent Stabssergent v. Pein: Gymnastik og Skydning, 15 T. ugentlig.

I Skoleaaret er følgende Arbejde udført:

Dansk og Oldnordisk.

I Realklasse: Pios og Wimmers Læsebog benyttet til Øvelser i Oplæsning og Analyse. Øllgaards danske Sproglære læst og repeteret. Enkelte Digte lærte udenad. 1 Stil ugentlig. (Sand, 3 Timer.)

I st. Klasse: Pios og Wimmers Læsebog benyttet til Oplæsning, Gjenfortælling og Analyse. Nogle Digte af samme Bog lærte udenad. Øllgaards danske Sproglære. En Stil ugentlig, væsentlig af beskrivende eller fortællende Indhold. (Bischoff, 3 Timer.)

II Klasse: Pios og Wimmers Læsebog benyttet til Oplæsning og Analyse. Øllgaards danske Sproglære repeteret. 1 Stil om Ugen (Beskrivelser, Skildringer, lette historiske Opgaver). Oehlenschlägers „Aladdin“ og Povl Møllers „en Students Æventyr“ oplæste. (Kauffmann, 2 Timer.)

III Klasse: Nordisk Mythologi efter Arentsens og Thorsteinssons Lærebog under samtidig Læsning af Oehlenschlägers „Nordens Guder“. Flere af Oehlenschlägers Tragedier, Holbergs Komedier og Blichers Noveller oplæste. Fra Nyaar af Svensk med Benyttelse af Hammerichs svenske Læsestykker ogsaa til Indøvelse af og Sammenligning med dansk Sproglære. 1 Stil

om Ugen (Udvikling af nærliggende og almindelig bekendte Æmner, Ordsprog, lette historiske Opgaver, Oversættelser). (2 Timer.) Realisterne have haft en særlig Time, som er anvendt til Grammatik, Oplæsning, Analyse og lidt Litteraturhistorie med Hammerichs „Overblik“ som Grundlag. (Kauffmann, 2 + 1 Time.)

IV Klasse: Udvalgte Stykker af vort Aarhundredes vigtigste Digtere oplæste for og af Klassens Disciple. Dansk Litteraturhistorie i kort Oversigt. Efter Nyaar Svensk en Gang om Ugen. 1 Stil hver fjortende Dag (mest Skildringer af historisk, geografisk eller naturhistorisk Indhold). (Kauffmann, 2 Timer.)

V Klasse: Med Strøms Litteraturhistorie som Grundlag og gennem mundtlige Foredrag og Oplæsninger er der givet en Udsigt over den danske Litteratur fra den ældste Tid indtil Oehlenschläger, hvorhos betydelige Stykker af de forskjellige Forfatteres Værker ere forelæste for Disciplene. 2 Stile maanedlig. (Sand, 2 Timer.)

VI Klasse: Det samme som V Klasse. (Sand, 2 Timer.)

Oldnordisk. V Klasse: Wimmers Læsebog S. 26—53; sammes Formlære. (Andersen, 2 Timer.)

VI Klasse: Wimmers Læsebog S. 1—107 og 119—121 med Forbigaaelse af Versene i Gunløgs Saga. Sproghistoriske Bemærkninger. (Andersen, 2 Timer.)

Latin.

I Klasse: Hele Forchhammers Læsebog; Blochs Læsebog S. 1—9. Det vigtigste af Formlæren efter Madvig. (Andersen, 6 Timer.)

II Klasse: Cornelius Nepos: Themistocles, Alcibiades, Epaminondas, Eumenes, Hamilcar, Hannibal. Af Trojels Stiløvelser ere de med b betegnede Stykker

indtil S. 81 mundtlig indøvede og derefter nedskrevne som Stil; af XIII, XVI og XVII baade a, b og c. De hertil svarende Paragraffer af Ordføjningslæren ere læste, Formlæren repeteret. (Kauffmann, 8 Timer.)

III Klasse: Cæsars galliske Krig, 7de Bog. Blochs Udvalg af Ovids Forvandlinger, Verdensaldrene. Af Madvigs Sproglære er Formlæren repeteret og Kasuslæren læst og repeteret. Af Sætningslæren ere alle Hovedreglerne mundtlig meddelte og indøvede under Forfatterlæsningen. I Reglen ere 2 Stile skrevne hjemme hver Uge, dels efter Trojels Stiløvelser (Side 159—168, 189—202), dels efter Lærerens Udarbejdelser; desuden ere de lærte udenad som mundtlig Stil, i Begyndelsen af Skoleaaret før, senere efter Nedskrivningen. (Gemzøe, 7 Timer.)

IV Klasse: 2den og 3die Bog af Cæsars galliske Krig; Ciceros Tale for Roscius fra Ameria; Ovids Forvandlinger, Blochs Udg.: Io, Phaëthon, Ocyrhoe, Batus, Europa og Cadmus. Madvigs Grammatik til 2det Afsnits 9de Kap., med Forbigaaelse af enkelte Regler og en Del Anmærkninger. En Gang hver Uge er der skrevet en længere Stil hjemme og en Gang hver Maa- ned en kortere paa Skolen; 2 Timer om Ugen ere anvendte til Gjennemgaaelse af de skrevne Stile og til mundtlig Stil. (Andersen, 8 Timer.)

V Klasse: Vergils Æneide, I—II Sang, Ciceros Taler for Archias og Milo, Livius 35te Bog, Sallusts Catilina. Kursorisk er læst af Flemmers Samling Stykkerne af Svetonius og Quintilian m. m. Gjennemgaaet Madvigs Sproglære og en Del af Thomsens Antikviteter. En Version ugentlig. (Rektor, 8 Timer.)

VI Klasse: Horatses Oder, 3die og 4de Bog, samt alle Brevene, Ciceros Tuskulaners 2den og 5te Bog samt de 3 første Kapitler af 3die Bog, Tacitus's

Agricola. Kursorisk er læst af Flemmers Samling Stykkerne af Svetonius og Quintilian, Terents's Andria, Vergils Æneide, 4de Sang, m. m. Thomsens Antikviteter. 1 Version egentlig. (Rektor, 8 Timer.)

Til Afgangsprøven opgives Vergils Æneide, I—II Sang, Horatses Oder, 3.—4. Bog, og Brevene, Ciceros Taler for Archias og Milo, Tuskulanerne (s. ovenfor), Livius's 35te Bog og Tacitus's Agricola.

Græsk.

III Klasse: Bergs Forskole, Xenophons Anabasis VI, Kap. 1—2. Tregders Formlære. (Gemzøe, 5 Timer.)

IV Klasse: Xenophons Anabasis, 2den Bog. Homers Iliade, 6te Sang. Tregders Formlære repeteret. (Kauffmann, 5 Timer.)

V Klasse: Homers Iliade, V, IX, X. Herodots IX Bog. Xenophons Anabasis, VI. Tregders Mythologi og det vigtigste af Christensens „Det græske Statsliv i Oldtiden er læst og repeteret. Tregders Formlære repeteret. (Gemzøe, 6 Timer.)

VI Klasse: Xenophons Hellenika I, 6, 32—35; 7, 1—35. II, 1, 17—32; 2, 3—23; 3, 11—4, 43. Anabasis VII Bog. Lysias' Taler XVI, XXV, XXX, XXXI, XXXII. Platons Apologi. Homers Iliade, XI, XII Sang. Desuden er Christensens „Det græske Statsliv i Oldtiden“ og det vigtigste af Tregders græske Literaturhistorie læst og repeteret. (Gemzøe, 6 Timer.)

Til Afgangsprøven opgive:

I. Gøtzsche, Hansen, Høst og Nyegaard:
Homers Odysse, XXIII—XXIV Sang.

— Iliade, III, IV, VI, VII, VIII Sang.
Herodots VIII Bog.

II. De øvrige Dimittender:

Homers Iliade, V, IX, X, XI, XII Sang.
Herodots IX Bog.

III. Alle Dimittender:

Xenophons Anabasis, VII Bog.

— Hellenika I, 6, 32—35; 7, 1—35.

II, 1, 17—32; 2, 3—23;

3, 11—4, 43.

Lysias' Taler XVI, XXV, XXX, XXXI, XXXII.
Platons Apologi.

Tysk.

I Realklasse: Kapers og Simonsens Læsebog for de højere Klasser, S. 1—67. Kapers Grammatik, Formlæren. (Møller, 3 Timer.)

I stud. Klasse: Samme Læsebog, S. 1—54. Samme Grammatik og Pensum. (Møller, 2 Timer.)

II Klasse: Kapers og Simonsens Læsebog for de højere Klasser S. 59—119, 347—356, 360—370. Formlæren gjentagne Gange repeteret efter Kapers Grammatik. I den særlige ugentlige Time har Realafdelingen læst Holbechs og Petersens Materialier, Stykkerne 28—51, første Halvdel, og læst kursorisk i Simonsens Læsebog S. 160—165, 182—205, 222—243. (Sand, den stud. Afdel. 2, Realisterne 3 Timer.)

III Klasse: Kapers og Simonsens Læsebog, S. 67—167. Kapers Grammatik. (Møller, 3 Timer.)

IV Klasse: Samme Læsebog; Schillers „Wilhelm Tell“. Ankjærs Grammatik. (Møller, 2 Timer.)

Fransk.

I R. og stud. Klasse: Ahns praktiske Lærebog, 1ste Kursus S. 47—68. De danske Stykker ere ned-

skrevne som Stil. Pios Læsebog for Mellemklasser S. 1—47. (Andersen, 3 Timer i hver Klasse.)

II Klasse: Pios Læsebog for Mellemklasser S. 32—58; 112—38; 171—203. Monrads Grammatik, Verberne. (Møller, 3 Timer.)

III Klasse: Sicks Læsebog (for de højere Klasser) S. 1—25; 137—95; 247—66. Garrigues's Grammatik, Formlæren. (Møller, 2 Timer.)

IV Klasse: Samme Læsebog S. 80—137; 196—242. Samme Grammatik. (Møller, 2 Timer.)

V Klasse: Borrings *Études Littéraires*; samme Grammatik, Formlære og Syntax. En Stil ugentlig. (Møller, 3 Timer.)

VI Klasse: Baruël og Michelsen, Prosastykker. En Stil ugentlig. Samme Grammatik. (Møller, 3 Timer.)

Engelsk.

(Bischoff.)

I Realklasse: Løkkes engelske Læsebog for Begyndere, S. 37—72; udenad S. 1—15. Listovs Elementarbob S. 1—23 skriftlig og mundtlig. Rosings Grammatik til de regelmæssige Verber. (3 Timer.)

II Realklasse: Hele Løkkes engelske Læsebog for Begyndere; udenad S. 15—37. Listovs English Reader S. 1—33. Hele Listovs Elementarbob skriftlig og mundtlig. Rosings Grammatik. (4 Timer.)

III Realklasse: Løkkes Læsebog for Mellemklasserne S. 1—151. Listovs Stileøvelser, 2den Afdeling, S. 15—20, 30—35, 56—65, skriftlig og mundtlig. Rosings Grammatik. (3 Timer.)

V Klasse: Løkkes Læsebog for Mellemklasserne S. 1—63. Listovs Elementarbob. Rosings Grammatik. (2 Timer.)

VI Klasse: Samme Bog samt Løkke: Udvalgte Skizzer af Dickens benyttet til Extemporallæsning. Rosings Grammatik. Til Afgangsexamen opgives af førstnævnte Bog S. 1—111, 120—138, 198—210, 226—238, ialt 153 Sider. (2 Timer.)

Religion.

(Sand.)

I Realklasse: Efter Balslevs Katekismus: 1ste og 2den Trosartikel og Fadervor. Efter Assens større Bibelhistorie: det gl. Testamente fra Rigets Deling indtil Afsnittet om den gamle Pagts Bøger og det nye Testamente indtil Jesu 2det Ophold i Jerusalem. En Del Psalmer lærte udenad. I den fra Examinationen tiloversblevne Tid læst Apostlenes Gjerninger i Testamentet. (2 Timer.)

I stud. Klasse: Samme Lærebøger og Pensa som I Realklasse. (2 Timer.)

II Klasse: Efter de samme Lærebøger de 3 Trosartikler og fra Jesu 2det Ophold i Jerusalem indtil det ny Testaments hellige Skrifter. Læst i Testamentet Matthæus' Evangelium. (2 Timer.)

III Klasse: Samme Lærebøger. I Katekismen: Buddene, 1ste og 2den Trosartikel og Sakramenterne; i Bibelhistorien S. 1—95, 114—138, 230—245. Læst i Testamentet Lucas' Evangelium. (2 Timer.)

V Klasse: Romerbrevet og udvalgte Stykker af Evangelierne ere udlagte for Disciplene, og samtidig dermed ere de vigtigste Punkter i den kristelige Tros- og Sædelære udviklede. Gjennem mundtlige Foredrag og Oplæsninger er der givet en fragmentarisk Fremstilling af Kirkens Historie fra den ældste Tid indtil Sammenstødet mellem Pavemagten og Hohenstaufferne. (1 Time.)

VI Klasse: Det samme som V Klasse. (1 Time.)

Historie.

I Realklasse: Efter Blochs Lærebog for Realklasserne Oldtidens Historie og Middelalderens indtil England. (Sand, 2 Timer.)

I stud. Klasse: Efter Blochs Lærebog for Realskoler: Oldtidens Historie og Middelalderens indtil det tysk-romerske Kejserrige. (Kauffmann, 2 Timer.)

II Klasse: Efter samme Lærebog Middelalderens Historie fra det tysk-romerske Kejserrige med Forbigaaelse af de 3 nordiske Riger; den nyere Tids Historie indtil Polens Opløsning. (Kauffmann, 2 Timer.)

III Realklasse: Efter samme Lærebog: Hele Nordens Historie og Verdenshistorien fra den franske Revolution indtil vor Tid. (Sand, 3 Timer.)

III stud. Klasse: Efter samme Lærebog: Verdenshistorien fra 1799; Thriges Nordens Historie til Kalmarunionen. (Lind, 2 Timer.)

IV stud. Klasse: Thriges Oldtidshistorie; Tidsrummene før Perserkrigene og efter Augusts Død ere læste efter Blochs Lærebog for Realskoler. (Lind, 2 Timer.)

V Klasse: Blochs større Lærebog i den nyeste Tids Historie fra 1814; Thriges Nordens Historie. (Lind, 3 Timer.)

VI Klasse: Oldtidens og Nordens Historie efter Thriges Lærebøger; Verdenshistorien fra 476 til 1789 efter Blochs mindre, den nyeste Tids Historie efter hans større Lærebog. (Lind, 4 Timer.)

Geografi.

(Koch.)

I Realklasse: Efter Velschows Bog: Evropa undtagen Danmark, Tyskland og Staterne paa Balkanhalvøen. (2 Timer.)

I stud. Klasse: Som I Realklasse. (2 Timer.)

II Klasse: Samme Bog: Staterne paa Balkanhalvøen, Asien, Afrika og Amerika. (2 Timer.)

III Klasse: Samme Bog: Danmark og Tyskland; Mexico, Mellemamerika, Sydamerika og Avstralien. (1 Time.)

IV Klasse: Repeteret hele Geografien. (2 Timer.)

Naturhistorie.

(Koch, à 2 Timer.)

I Realklasse: Efter Lützens mindre Bog: Fuglene fra Hønefuglene; Krybdyr, Padder, Fisk; Leddyr og egentlige Bløddyr.

I stud. Klasse: Som I Realklasse.

II Klasse: Samme Bog: Hvirveldyr og Insekter.

III Klasse: Samme Bog: Mennesket; efter Vauvells Botanik, I & III Afsnit.

IV Klasse: Repeteret Zoologien og Botanikken efter de nævnte Lærebøger.

Regning.

I Real- og stud. Klasse: I Regning er indøvet: Reguladetri, omvendt og sammensat Forhold, Delingsregning, Rentesregning og Regning med fremmed Mønt. (Lind, 2 Timer.)

Arithmetik.

I Real- og stud. Klasse: Hauschultz's elementære Arithmetik til Decimalbrøk; de 4 Regningsarter anvendte paa Polynomier og Bogstavbrøk; Ligninger af 1ste Grad med 1 ubekjendt. (Hauschultz, à 2 Timer.)

II Klasse: De 4 Regningsarter efter Hauschultz's elementære Arithmetik, Potens, Ligninger med en og flere ubekjendte, Proportioner og Decimalbrøk efter

Jul. Petersens Arithmetik og Algebra. I Regning er fortsat med Anvendelse af de forskellige Regningsarter. (Lind, 4 Timer.)

III Klasse: Jul. Petersens Arithmetik og Algebra, 1ste Del § 33—36, § 54—81, § 108—118, 2den Del § 1—41; praktisk Regning 1 Time om Ugen efter Hansens Regnebog, 3die Del, til fremmed Mønt. (Hauschultz, 3 Timer.)

IV Klasse: Det forlangte Pensum efter Jul. Petersens Arithmetik og Algebra og Hansens Regnebog. (Hauschultz, 3 Timer.)

Geometri.

I Real- og stud. Klasse: Geometrien indledt ved geometrisk Tegning og Eftervisning af Rumformer paa Træfigurer. (Hauschultz, à 2 Timer.)

II Klasse: Jul. Petersens Plangeometri er læst til § 88. (Lind, 2 Timer.)

III Klasse: Jul. Petersens Plangeometri til Cirkelperiferiens Deling samt 4de Kapitel til Opgaver til Øvelse. (Hauschultz, 2 Timer.)

IV Klasse: Jul. Petersens Plangeometri. (Hauschultz, 2 Timer.)

Naturlære.

III Realklasse: Af Schmidts mindre Lærebog i Fysik er læst til Varmen samt Stykkerne om Lyden og Lyset. (Lind, 3 Timer.)

V Klasse: Schmidts mindre Lærebog i Fysik til faste Legemers Bevægelse. (Hauschultz, 3 Timer.)

VI Klasse: Schmidts mindre Lærebog i Fysik og Jørgensens Astronomi. (Hauschultz, 3 Timer.)

Tegning.

III Realklasse har havt geometrisk Tegning 1 Time om Ugen, anvendt til forskellige plangeometriske Konstruktioner. (Hauschultz.)

Ligeledes er der meddelt Undervisning i Frihaandstegning i I og II Realklasse i 2 Timer og i III Realklasse i 1 Time egentlig; ved Undervisningen er benyttet Helsteds Tegnehefter og Hetsch's store Fortegninger. (Koch.)

Sangundervisningen.

(Ehlert.)

I Sangundervisningen deltog 65 Elever, hvoraf 42 som Sopraner, Alter, Tenorer og Basser ere blevne øvede i at synge baade alene og 2-, 3- og 4-stemmig. De øvrige 23 ere Begyndere. (Se iøvrigt Programmet for forrige Aar.)

Mandag den 24de April afholdtes Sangprøve for Sanginspektøren.

De udførte Korsange vare:

1. Lovsangen (Lover Herren han er nær etc.).
2. Kyrie eleison, af Hasslinger.
3. Guddomsordet, af Schultz (3-st.).
4. Solnedgangen, af Conradi.
5. „Til Sangen“, af Marschner (Sannes Saml. f. bl. Kor).
6. Vaarsangen, af Lindblad.
7. Jylland, af Heise (Sannes Saml.).

Endvidere sang Sopran og Alt en Skalaøvelse samt 1 Sang (Velkommen livsalige Aften), begge i C-Dur og 2-stem., og unisono Salmen „Hvo ikkun lader“ etc. i A-Mol. Tenor og Bas sang en Canon, „Gud vær os naadig“ etc, som ogsaa 2-stemmig Sangen „Dannevang med grønne Bred“, af Weyse, og hver Stemme alene Salmen „Alene Gud i Himmerig“ etc.

Gymnastik.
(Romeling.)

Skolen har havt 15 Gymnastiktimer ugentlig. Der er bleven gymnastiseret i 3 Partier. De gymnastiske Øvelser ere blevene gennemgaaede med de forskellige Partier paa følgende Maade:

Yngste Parti (I og II Klasse, 6 Timer ugentlig): Forberedende Øvelser, Gang og Løb, Klavren, Springning i Længden indtil $4\frac{1}{2}$ Alen, i Højden indtil $1\frac{3}{4}$ Alen, Ligevægtsøvelser, blandede Øvelser, Smidighedsøvelser og gymnastiske Lege, navnlig Criquet-Spil.

Mellemste Parti (III og IV Klasse, 5 Timer ugentlig): De samme Øvelser som ovenfor. Springning i Længden til 6 Alen, i Højden til 2 Alen. Desuden er øvet: Voltigering, Haandvægtsøvelser, Hugning (Lektion), Geværgreb og Trapezøvelser.

Ældste Parti (V og VI Klasse, 4 Timer ugentlig): Springning i Længden indtil 7 Alen, i Højden indtil $2\frac{1}{4}$ Alen. Hugning: Hele Lektionen, Forberedelse til Kontra og Kontrahugning. Geværgreb paa og uden Tælling.

Svømning.

Af de 73 Disciple, der deltog i Svømmeundervisningen, vare 43 Frisvømmere, af hvilke de Fleste havde aflagt Prøver i Dykning og Bjergning. For at blive Frisvømmer fordres, at der tilbagelægges en Strækning af 200 Alen i Reb og svømmende paa Brystet.

Skydning.

I denne Øvelse have Disciplene af V og VI Klasse samt Realisterne af IV Klasse (ialt 29) deltaget.

Siden Skydelisten forrige Aar indsendtes til Skolen har der været skudt 14 Gange med følgende Resultat:

Antal Disciple.	Afstand. Alen.	Antal			Points.	
		Skud.	Points.	Træf- fere.	Total- sum.	Gjennem- snit.
29	100	608	1257	561	1818	3
24	300	451	397	240	637	1,4
Sum af Skud paa begge Afstande		1059	1654	801	2455	2,3

I den af Randers Amts Skyttekreds afholdte Præmieskydning i afvigte Efteraar deltog samtlige Disciple af V og VI Klasse, og erholdt Discipel H. H. Hvass af V Klasse med 13 Points 4de Præmie: 1 Sølvbæger.

I den ved samme Lejlighed afholdte Præsentation i Gymnastik deltog 9 af ovennævnte Klassers Disciple, og erholdt Discipel af V Klasse F. V. Ortnamm 1ste Præmie: „Erik af Pommerns Krønike“.

Meddelelser om Forberedelsesskolen.

(Ved Bestyrerne, Adjunkt Andersen, Overlærer Gemzøe og Overlærer Møller.)

Efter den i Juli Maaned f. A. afholdte Aarsprøve bleve af 81 Disciple, som Skolen den Gang talte, 17 optagne i den lærde Skole. I Løbet af Skoleaaret 1881—82 ere 10 Disciple udmeldte, medens 25 ere optagne, saa at Skolen for Tiden tæller 79 Disciple, der ere fordelt i 3 Klasser i følgende Orden efter Hovedkarakteren for April Maaned:

III Klasse.

1. F. V. Qvist Pedersen (F. Kjøbmand). 2. P. Hansen (F. Gjæstgiver). 3. E. E. Darum (F.

Restauratør). 4. N. C. A. Friis (F. Proprietær, Julianeholm, Vivild Sogn). 5. P. F. Jensen (F. Snedker). 6. J. B. Steenberg (F. Proprietær, Dyrbygaard, Gassum Sogn). 7. C. A. A. With (F. Kjøbmand). 8. J. Møller (F. Møllejejer, Aarslev). 9. A. Metz (F. Kjøbmand M. A. M.). 10. G. Ankerstjerne (F. Kjøbmand). 11. C. J. Køster (F. afdød Apoteker). 12. T. N. Windfeld (F. Sognepræst, Kristrup). 13. H. B. Brøndum (F. Telegrafist). 14. H. E. H. Buhl (F. Proprietær, Guldspang, Lyngby Sogn). 15. C. Langballe (F. Læge). 16. H. Obel (F. fhv. Apoteker). 17. J. C. V. Boje (F. Kjøbmand J. B.). 18. G. Holm (F. afdød Sagfører, Hobro). 19. V. E. Mogenssen (F. Kjøbmand). 20. L. T. Ishøj (F. Klubvært og Vinhandler). 21. K. F. Voigt (F. Skibsfører). 22. C. G. M. Grundtvig (F. Kjøbmand). 23. V. Hansen (F. Kjøbmand, Langaa). 24. A. Leth (F. Kommissionær). 25. G. Kleisdorff (F. Kjøbmand). 26. P. Brøste (F. Proprietær, Kristrup). 27. H. Buchwaldt (F. Ingeniør).

II Klasse.

1. C. S. Jensen (F. Gaardejer, Grisboholt, Ajstrup Sogn, Vendsyssel). 2. S. L. Asmussen (F. Proprietær, Rygaard, Nørager Sogn). 3. A. E. Jacoby (F. Prokurator). 4. E. O. Langballe (F. Sagfører). 5. A. P. Andersen (F. Bogholder i Sparekassen). 6. K. A. E. Poulsen (F. Herredsfuld-mægtig). 7. C. T. Rosenquist (F. Skrædermester). 8. J. M. L. Hartz (F. Skomagermester). 9. E. Dujardin (F. Kjøbmand). 10. O. Dujardin (Broder til Nr. 9). 11. H. F. C. Petersen (F. Kunstdrejer). 12. N. Müller (F. Materialhandler). 13. G. L. Becker (F. Sagfører). 14. P. A. Hviid (F. Proprietær, Ledsagergaard). 15. C. V. Jørgensen (F. afdød

Handelsrejsende). 16. O. Conrau (F. Fabrikdirektør). 17. H. H. Mansa (F. Boghandler). 18. B. B. Nathansen (F. Hestehandler). 19. H. V. L. C. Freiesleben (F. Toldkasserer). 20. E. F. Ehnhaus (F. flv. Farver). 21. H. A. Synnestvedt (F. Fabrikdirektør). 22. P. Hviid (Broder til Nr. 14). 23. J. Zaun (F. Bundtmager). 24. J. K. Finderup (F. Proprietær, Ans, Grønbæk Sogn). 25. A. T. Synnestvedt (Broder til Nr. 21). 26. V. Bræmer (F. afdød Sparekassebogholder). 27. H. K. Christensen (F. Guldsmedmester). 28. J. A. M. Rasmussen (F. Sten- og Billedhugger).

I Klasse.

1. A. M. Metz (F. Kjøbmand C. M.). 2. C. C. Riisager (F. Kjøbmand). 3. C. Schmidt (F. Inspektør paa Fattiggaarden). 4. P. W. Winge (F. Rebslaar). 5. G. K. Ostenfeldt (F. Exam. jur., Fiskeriejer). 6. A. H. Becker (Broder til Nr. 13 i II). 7. H. Boje (F. Kjøbmand H. B.). 8. C. P. T. Thomsen (F. Kjøbmand). 9. A. Mogensen (Broder til Nr. 19 i III). 10. S. Sørensen (F. Kjøbmand). 11. A. J. Gudnitz (F. Murer). 12. F. Baadsgaard (F. Ritmester). 13. J. Schou (F. Kjøbmand). 14. H. Boje (Broder til Nr. 17 i III). 15. J. A. Therschilsen (F. Bogbindermester). 16. H. W. Wittrock (F. Stationsforvalter, Allingaabro). 17. J. Heerfordt (F. Kjøbmand). 18. C. Obel (Broder til Nr. 16 i III). 19. J. Westergaard (F. Tømmerhandler). 20. J. P. Jensen (F. Bagermester H. J.). 21. O. Langballe (Broder til Nr. 15 i III). 22. C. J. K. Synnestvedt (Broder til Nr. 21 og 25 i II). 23. C. Christensen (F. Snedkermester). 24. J. C. Jensen (Broder til Nr. 5 i III).

I Skoleaaret er følgende Arbejde udført:

Dansk.

I Klasse: Matzens Læsebog, 1ste Del. Øvelser i Oplæsning, Stavning, Analyse og Gjenfortælling. 2 Gange om Ugen Diktat. (Lærer R. C. Andersen, 8 Timer.)

II Klasse: Pios og Wimmers Læsebog for de lavere Klasser er benyttet til Oplæsning. Stadig Øvelse i at analysere den enkelte Sætning; det vigtigste af Sproglæren er blevet gennemgaaet efter Bojesens Bog indtil Sætningslæren. En Del Digte ere lærte udenad og Øvelser foretagne i at gjenfortælle. 2 Stile om Ugen, dels Diktat, dels (mod Skoleaarets Slutning) Oversættelse fra Tysk og Gjenfortælling. (Overlærer F. Møller, 5 Timer.)

III Klasse: Samme Læsebog er benyttet til Oplæsning og Analyse. Nogle Digte ere lærte udenad. Af Bojesens Sproglære er læst Pronominerne og det regelmæssige Verbumbøjning samt Læren om Hoved- og Bisætninger. 2 Stile om Ugen, Gjenfortælling efter Lefoliis Fortællinger og Sagaer. (Gemzøe, 5 Timer.)

Tysk.

I Klasse: Efter Toepfers Læsebog i det tyske Sprog de tyske Stykker indtil Nr. 71 og de danske indtil Nr. 42. Af Sproglæren er indøvet en Del Substantivers, Artiklernes, Pronominernes og Hjælpeverbernes Bøjning samt det regelmæssige Verbum i Indikativ. (Adjunkt F. Sand, 2 Timer.)

II Klasse: Hallagers Læsebog S. 90—104, 115—133, 137—147 (ialt 42 Sider). Hele Formlæren efter samme Bog. (Gemzøe, 4 Timer.)

III Klasse: Launys og Pios Læsebog for de lavere Klasser S. 1—54. Det vigtigste af Formlæren

(dog ikke Kjønsregler) efter Hjorts mindre Sproglære ved Kaper. Desuden opgives til Aarsprøven det i II Klasse læste, nemlig Hallagers Læsebog S. 90—104, 115—133, 137—149. (Gemzøe, 3 Timer.)

Fransk.

III Klasse: Ahns praktiske Lærebog, 1ste Kursus, 1ste Afdeling, Stykkerne 1—122, 2den Afd. Stykkerne 70—80. En Stil om Ugen er skreven hjemme; af og til er der skrevet Stil paa Skolen, alt efter de danske Stykker i Læsebogen. (Adjunkt Andersen, 5 Timer.)

Religion.

I Klasse: Balslevs Bibelhistorie. Det gamle Testamente er gennemgaaet og en Del Salmer ere lærte. (R. C. Andersen, 3 Timer.)

II Klasse: Balslevs Bibelhistorie. Det ny Testamente er gennemgaaet. Luthers lille Katekismus til Sakramenterne. Salmer. (Samme, 2 Timer.)

III Klasse: Luthers Katekismus og Assens større Bibelhistorie indtil Rigets Deling. Desuden er den største Del af det ny Testamente efter sidst nævnte Bog oplæst og forklaret. (Sand, 2 Timer.)

Historie.

I Klasse: Chr. Hansens Fædrelandshistorie. (R. C. Andersen, 2 Timer.)

II Klasse: Kofods fragmentariske Historie (sidste Udg.) forfra til Pavemagten. (F. Møller, 3 Timer.)

III Klasse: Samme Bog fra Middelalderen til 1870. Fædrelandshistorien er repeteret efter Chr. Hansens Bog. (Samme, 4 Timer.)

Geografi.

I Klasse: Thriges mindre Lærebog, 2det Afsnit, samt af 3die Afsnit Evropa. (Adjunkt Andersen, 2 Timer.)

II Klasse: Samme Bog, 2det og 3die samt lidt af 5te Afsnit er nøjere gennemgaaet. (R. C. Andersen, 2 Timer.)

III Klasse: Samme Bog er læst helt igjennem. (Samme, 3 Timer.)

Naturhistorie.

III Klasse: Lützens mindre Lærebog, Pattedyr og Fugle. (Adjunkt Koch, 2 Timer.)

Regning.

I Klasse: De fire Regningsarter efter „Tavle-regningsopgaver I“ af Rasmussen og Thorbjørnsen. Tavleregning 3—4 Timer, Hovedregning 1—2 Timer. (R. C. Andersen, 5 Timer.)

II Klasse: De fire Regningsarter i benævnte Tal og Reguladetri efter Chr. Hansens Regneopgaver, 1ste Del. 1 Time ugentlig Hovedregning. (Adjunkt Andersen, 5 Timer.)

III Klasse: Regning med Brøk; Chr. Hansens Regneopgaver, 2den Del, forfra til blandede Opgaver III, foruden andre Opgaver. Der er lagt særlig Vægt paa Forkortning. Tabeløvelser. (Adjunkt Hauschultz, 4 Timer.)

Skriveundervisningen er besørget af Lærer R. C. Andersen med 4 ugentlige Timer i I og II og 2 i III Klasse.

Tegneundervisningen i II og III Klasse er besørget af Adjunkt Hauschultz i henholdsvis 2 og 1 Time ugentlig.

Sangundervisningen er besørget af Musiklærer Ehlert og Gymnastikundervisningen af Sergent Boëtius.

Skolens Beneficier.

I. De af Skolens Beneficier, som bortgives af Ministeriet, ere for indeværende Aar tildelte følgende:

1. Højeste Stipendium (100 \mathcal{R}) at oplægge: C. R. Hansen, A. E. Hjuler, C. H. Christensen og F. K. J. Thorbjørnsen.

2. Mellemste Stipendium (70 \mathcal{R}) at oplægge: J. Nyegaard, J. C. E. Christensen, N. E. K. Hartz, J. P. Andersen og C. M. Schmidt.

3. Laveste Stipendium (40 \mathcal{R}) at oplægge: P. Ilsøe, N. C. Ilsøe og A. G. Hauerbach.

Alle disse have tillige fri Undervisning.

4. Fri Undervisning som extraordinære Gratister: J. Andersen og J. C. Sennels.

5. Undervisning for halv Betaling: H. G. Baadsgaard, J. Windfeld, K. Møller, N. J. F. Jensen, J. A. Johansen, H. R. D. Struve, C. T. N. Kjær, E. A. Leth, A. F. Schmidt samt P. C. Amdisen (dog kun for første Halvaar).

6. Mellemste Stipendium (70 \mathcal{R}) at udbetale: R. A. Rasmussen.

Laveste Stipendium (40 \mathcal{R}) at udbetale: K. J. Würgler og P. C. Gam.

7. Det Blichfeldtske Legat, 94 \mathcal{R} 2 \mathcal{C} r at udbetale: J. Bruhn.

8. Det Fosieske Legat, 10 \mathcal{R} 40 \mathcal{C} r, er for 1881 tildelt Student E. S. Ehlers.

II. Af Administrationen for de Brock-Bredalske Legater blev 1881 Stipendiet efter Fundatsens § 8,

62 *N^l* 5 *ƒ*, tildelt Disciplene C. R. Hansen, C. M. Schmidt og C. H. Christensen, saaledes at den sidste fik 22 *N^l* 5 *ƒ*, de to andre hver 20. Stipendiet efter § 9 (124 *N^l* 65 *ƒ*) og § 10 (144 *N^l* 65 *ƒ*) tildeltes henholdsvis Studenterne J. M. Møller og E. S. Ehlers.

Som Flidsbelønninger efter § 11 erholdt 1) A. E. Hjuler: G. Ebers, Homo sum, oversat af Borchsenius, 2den Udg. 1878. 2) S. V. Bredstrup: Paludan-Müllers Adam homo, 6te Udg. i 2 B. 1879. 3) N. Petersen: T. Lange, Eventyrets Land, 3die Oplag 1880. 4) J. C. E. Christensen: Homers Iliade og Odyssé, oversat af C. Wilster, 4de Oplag 1878, 2 Bind. 5) N. E. K. Hartz: Holbergs Komedier ved Liebenberg, 2det Oplag 1876. 6) F. M. Hvass: Jonas Lie, Rutland, 2det Oplag 1876. 7) J. P. Andersen: Hostrups Komedier, 2den Udgave, 1876—77, 3 Bind. 8) R. A. Rasmussen: Chr. Winther, Træsnit. Med Tegninger af danske Kunstnere, 2det Opl. 1873. 9) E. A. Leth: Holbergs Peder Paars ved Liebenberg, 1879. 10) L. Metz: Nicolai, ved Nytaarstid i Nøddebo Præstegaard, 6te Opl. 1878.

III. Det Nis Nissenske Legat, som bortgives af Skolens Lærerforsamling. Af det i December Termin til Raadighed værende Rentebeløb, 1098 *N^l* 80 *ƒ*, deltes den ene Femtedel, ved hvilken der ikke saa meget tages Hensyn til Trang som til Flid og god Opførsel, i en Portion paa 20 *N^l*, der tillagdes K. J. Würgler, en paa 19 *N^l* 76 *ƒ*, der tillagdes J. C. Sennels, og 12 Portioner paa 15 *N^l*, der tillagdes E. Nyegaard, S. V. Bredstrup, J. N. Schou, N. E. Schou, A. T. Høy, P. D. Vergo, L. F. Nannestad, N. Petersen, H. A. Hansen, E. J. Hagensen, F. M. Hvass og R. A. Rasmussen. Af de 4 Femtedele gaves 2 Portioner paa 100 *N^l* til C. R. Hansen og C. H. Christensen,

4 paa 80 *R* til C. M. Schmidt, F. K. J. Thorbjørnsen, A. E. Hjuler og J. Nyegaard, 3 paa 50 *R* til J. Andersen, N. E. K. Hartz og J. P. Andersen, en Portion paa 49 *R* 4 *Ø* til J. C. E. Christensen, 4 paa 40 *R* til I. C. A. M. Freiesleben, P. Ilsøe, N. C. Ilsøe og N. J. F. Jensen.

Et Beløb af 16 *R* 50 *Ø*, hjemfaldne Oplagspenge, tildeltes Student E. S. Ehlers.

I Slutningen af Fundatsen for Niels Brocks og Hustrues Legater til Skolen af 17⁶/₁₁76 hedder det:

- 7) Enhver Candidat, førend han nyder og modtager bemeldte Legati Renter, skal til den, som imod Qvittering leverer ham Pengene, gjøre et helligt Løfte paa sin Samvittighed herfor, at dersom han af Gud i Tiden med det Timelige bliver velsignet, skal han betænke, erkjende og give til Randers latinske Skole en Gave efter Omstændighed og Tilstand enten til Lærerne, Rector og Hørere til Huusleie eller Indkomsters Forbedring, eller til Disciplenes, imedens de gaae i Skolen, deres Underholdning og Klæder, &c., eller til Hjælp til en grundmuret Skolebygning, som Viborg, Aarhus, Horsens og andre Stæder har; eller hvad de selv synes Skolen, Disciplene og Studenterne, der fra Skolen dimitteres, efter Tiderne og Omstændighederne formenes kan at være bedst, fornødenst og nyttigst, hvorfor enhver Candidat ved dette Legati Renters Modtagelse vorder en Gjenpart af denne 7de Post dette Legati meddeelt til Ihu-kommelse og Efterlevelse.

Denne (eller en lignende) Erklæring er udstedt af de Studenter, der efter deres Dimission have modtaget et af disse Legater. Men saavidt jeg ved, har ingen hidtil meldt sig som ihukommende denne Erklæring. Og Embedsstandens i Almindelighed slette Stilling med Hensyn til „det Timelige“ gjør dette let forklarligt. Desto større Glæde er det mig at kunne meddele, at en forhenværende Discipel, Pastor Lars Tønnes Frederik Ravn, som 1832 blev dimitteret fra Skolen med Udmærkelse (Cand. theol. laud. 1837, kst. Lærer ved Rønne lærde Skole 1841, Adjunkt 1842, Sognepræst til Sejerø 1847, entlediget efter Ansøgning i Naade og med Pension 1875), har ihukommet denne Forpligtelse og efter at have begjæret og faaet Oplysning om de ham af dette Legat tilstaaede Stipendiers Størrelse under 2den April d. A. har tilstillet Rektor 170 \mathcal{R} med følgende Skrivelse:

- 1) Ifølge Deres ærede Skrivelse af 28de Marts 1882 har jeg modtaget følgende Stipendier af Brocks Legat:

1. Efter Dimissionen	57	⌘	7	β
2. 2 Gange tidligere, tilsammen	24	-	23	-
	Summa		81	⌘ 30 β

I Anledning heraf tilsendes Dem herved en Gave som Vederlag til Brocks Legat for de af mig oppebaarne Stipendier = 170 \mathcal{R} , hvorfor Kvittering udbedes.

- 2) Dette Vederlag ønsker jeg anvendt til trængende Disciples Fornødenhed og Nytte paa den Maade, som af Skolens Rektor skjønnes at være mest hensigtsmæssig.
- 3) Jeg glæder mig nu over at have berigtiget denne Gjæld til Brocks Legat, hvilken Sag længe har ligget mig paa Hjærte, thi Formularen til Løftet,

som er egenhændig skrevet af Rektor Flemmer, har jeg trolig opbevaret, og denne Formular har jævnlig paamindet mig om, at Stipendierne i Grunden kun vare et Laan, som jeg en Gang skulde tilbagebetale, naar det var muligt.

- 4) Til Slutning modtage De min hjærtelige Tak for de venlige Ytringer i Deres ærede Skrivelse af 28de Marts d. A.

Rektor har naturligvis med stor Taknemlighed paa Skolens Vegne modtaget dette Beløb. Han havde oprindelig paatænkt at anvende Pengene til Hjælp for et Par af Skolens Dimittender iaar. Men da det ved en nærmere Undersøgelse har vist sig, at de paa-gjældende Dimittender ville medbringe til første Universitetsaar en større Sum, end nogen Dimittend under de nuværende Forhold (sildigere Indtræden i Skolen, Indskrænkning i Fripladser og desuagtet større Tilstømning af uformuende) fremtidig kan opnaa, har jeg tænkt paa at lade Pastor Ravns Gave danne Grundlaget for et selvstændigt Tillæg til de Brockske Legater, idet jeg haaber, at dels det givne Exempel, dels andre Forhold kunde netop iaar foranledige Tilskud fra andre Sider. Naturligvis vil Sagen blive gjort til Gjenstand for en omhyggelig Overvejelse i Samraad med Skolens Lærere.

Af Renterne af det Estrupske Legat, som udgjør 1500 \mathcal{R} , ere 4 \mathcal{R} udbetalte for Tilsyn med Fundators Faders Monument (Fund. § 4) og 56 \mathcal{R} ere anvendte til Bibliothekets Forøgelse (Fund. § 5).

Skolens Indtægter og Udgifter for Finansaaret 1881—82.

Indtægter:		Kr	Ør
Beholdning efter forrige Aars Regnskab	1538	33	
Tiende-Indtægter efter Fradrag af Skatter	6639	92	
Fra St. Mortens Kirke	240	”	
Renter af Skolens Formue	92	”	
Skolekontingenter	9939	90	
Forskjellige ubestemte og ekstraordinære Indtægter .	73	9	
Tilskud fra den almindelige Skolefond	21800	”	
	40323	24	
Udgifter:			
Lønninger til Skolens faste Lærere	24294	66	
For Inspektion	200	”	
Pedellens Løn	382	”	
Godtgjørelse til Lærerne for Andel i Skolepengene.	1248	”	
For Timeundervisning	1638	74	
Pensioner og Ventepenge	3689	89	
Tilskud til Bibliotheket og videnskabelige Apparater foruden dets egne Indtægter (116 Kr.)	799	20	
Bygningernes Vedligeholdelse	1835	64	
Inventariet	272	10	
Brændsel	960	”	
Belysning	70	32	
Skatter og Afgifter (kommunale)	326	70	
Regnskabsføringen	600	”	
Rengjøring	297	26	
Porto, Protokoller, Skrivematerialier, Afskrivning . .	124	43	
Programmer og Skolehøjtideligheder	262	56	
Andre Udgifter	172	75	
Til Øvelser i Riffelskydning	150	26	
	37324	51	

Bibliotheket med tilhørende Samlinger har efter 21de Maj f. A. havt følgende Tilvæxt¹⁾:

Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie. 1881.

Aarsberetninger fra det kongelige Gehejmearkiv VI, 6. 1881.

¹⁾ Naar Trykkestedet er udeladt, menes i Alm. Kjøbenhavn.

- Aarsberetninger og Meddelelser om det store kongelige Bibliothek III, 6. 1881.
- A. Andersen. Latinsk Læsebog. 2den omarb. Udg. Kristiania 1881.
- F. V. Andersen. Embede og Ordination i deres indbyrdes Grundforhold (Doktordisp.). 1880.
- P. Andræ. Via Appia. Dens Historie og Mindesmærker. 1ste B. 1882.
- A. F. Asmussen. Ny gejstlig Stat. 1882.
- R. W. Bauer. Haandbog i Mønt-, Maal- og Vægtforhold. 2den Udg., Lev. 3—12. 1881—82.
- Musik til C. M. Bellmanns samlade skrifter. Å nyo gjenomsedd och ordnad af J. A. Josephson. Stockholm. H. 2—7. 1881.
- V. Bergsøe. Fra Mark og Skov. H. 19—23.
- V. A. Bloch og J. M. Secher. Haandbog i den græske og romerske Mythologi. Med c. 100 i Træsnit udførte Afbildninger. 1881—82, Lev. 1—5.
- E. Bluhme. Hvorledes komme vi flot igjen? Et Svar til Dr. Ploug. 1882.
- J. E. V. Boas. Bidrag til Kundskaben om Conus arteriosus og Arteriebuerne hos Amphibierne (Doktordisp.). 1880.
- G. Bornhak. Lexikon der allgemeinen Literatur. Leipzig 1882.
- Botanisk Tidsskrift, 12te Bind, 1881.
- J. C. Brandt. Om Lunde-Kanniken Christiern Pedersen og hans Skrifter. 1882.
- Romantisk Digtning fra Middelalderen. 1869—77, 3 Dele.
- C. Bruun. Pompeji, 9—11.
- Chr. Bruun. Admiral Lord Nelson og Peter Willemoes. 1882.
- P. Brock. Historiske Efterretninger om Rosenborg i det 17de og 18de Aarh. 1881—82.
- S. Bugge. Studier over de nordiske Gude- og Heltesagns Oprindelse, I, 2. Christiania 1881.
- C. Bursian. Jahresbericht. Berlin 1881 (12te Hefte endnu ikke modtaget).
- Byrons Don Juan. Oversat paa Dansk af H. Drachmann. 3. H. 1881.
- N. Bøgh. Fra Oehlenschlägers Kreds, Biografier. 1881.
- H. N. Clausen. Fædrelandske Forhold og Anliggender. H. 4—5. 1881.
- C. Crone. Om Fladerne af 4de Orden med Tilbagegangskeglesnit og deres Konturer (Doktordisp.). 1881.
- H. Dahlerup. Mariager Klosters og Bys Historie. 1882.

- Danmarks Statistik. Statistiske Meddelelser, 3die Række. B. 2—3. 1880.
- Statistisk Tabelværk, IV R. Litr. D. Nr. 3. 1880.
- Danske Magazin. IV Række, V B., 2det H. 1882.
- J. Davidsen. Fra det gamle Kongens Kjøbenhavn. 2den og sidste Afdeling. 1881.
- G. Ebers. Ægypten. Oversat af M. Galschiöt. 1881, Lev. 1—6.
- Kr. Erslev. Dronning Margrethe og Kalmarunionens Grundlæggelse. 1882.
- Falbe-Hansen og Scharling. Danmarks Statistik. H. 16—18.
- Chr. Flor. Haandbog i den danske Literatur samt nogle Prøver af norske og svenske Forfattere. 8de gennemsete og forøgede Udgave ved P. Hansen. 1881.
- J. Forchhammer. Katalog over Herlufsholms Skoles Bogsamling. 1882.
- L. Frölich. Nordens Guder i Billeder, 5te H. 1877.
- Generalstaben. Topografiske Kaart over Danmark, 7 Pl. — Meddelelser fra Krigsarkiverne I, 3.
- Geographisches Handbuch zu Andree's Handatlas. Bielefeld u. Leipzig. 1882, H. 1—7.
- Geografisk Tidsskrift V. 1881.
- C. Goos. Aarvog for Kjøbenhavns Universitet f. 1879—80. 1881.
- Grimm's Atlas der Astrophysik. Lahr. 1882, Lief. 1.
- J. u. W. Grimm. Deutsches Wörterbuch. IV, 1, 2te Hälfte, Lief. 3. VI, 8. VII, 1, 2. Leipzig 1881—82.
- B. Grøndal. Breve fra og til C. C. Rafn med en Biografi. 1869. Meddelelser om Grønland, 2—3 H. 1880—81.
- A. Guillemin. Universet. H. 7—11.
- Göthe. Faust, Tragedie. Oversat af P. Hansen. 1881.
- J. B. Halvorsen. Norsk Forfatterlexikon f. 1814—80. Kristiania 1881, H. 1—4.
- F. Hammerich. Et Levnetsløb. 1882, H. 1.
- M. Hammerich. Fremstillingens Kunst i Retning af det almenlæselige. 1881.
- Heeren, Ukert u. Giesebrecht. Geschichte der europ. Staaten. — M. Brosch, Geschichte des Kirchenstaates, 2ter B. — E. Reimann, Neuere Geschichte des preussischen Staates Iter B. Gotha 1882.
- A. Hertel. Om Sundhedsforholdene i de højere Dreng- og Pige-skoler i Kjøbenhavn. 1881.
- Historisk Tidsskrift. V B. II, 3, III, 1. 1881.

- H. Hofberg. Genom Sveriges bygder. Skildringar af vårt land och folk. Stockholm 1881, H. 1—5.
- H. de Hofman. Samlinger af publique og private Stiftelser, Foundationer og Gavebreve, som forefindes udi Danmark og Norge, I—X. 1755—65. XI Supplement til de 10 Tomer med Register. 1780.
- F. Winkel Horn. Den danske Literaturs Historie. H. 9—10.
- F. Hottenroth. Trachten, Haus-, Feld- u. Kriegsgeräthschaften der Völker alter u. neuer Zeit. Stuttgart 1882, Lief. 1—7.
- A. Hovgaard. Nordenskiöld's Rejse omkring Asien og Europa. 1881.
- E. Ipsen. Bidrag til Bedømmelsen af Knæledsresectionen, udført for Tumor albus med særligt Hensyn til Enderesultaterne (Doktordisp.). 1881.
- K. F. A. Kahnis. Die lutherische Dogmatik historisch-genetisch dargestellt. 2te umgearbeitete Ausgabe in zwei Bänden. Leipzig 1874—75.
- C. J. L. Krarup-Hansen. Om en fuldstændigere Gjennemførelse af Anskuelighedsmethoden med Legemsbevægelse til Sundhedens Bevarelse. 1881.
- K. Krogh-Tønning. Kirkelige Vidnesbyrd om Absolutionen. Christiania 1881. 1—2.
- Literarisches Centralblatt f. Deutschland. 1881.
- Troels Lund. Danmarks og Norges Historie i Slutningen af det 16de Aarh. I. Indre Historie. IV Bog. 1882.
- J. N. Madvig. Den romerske Stats Forfatning og Forvaltning. II. 1882.
- Nyere dansk Malerkunst. Et Billedværk. Texten ved S. Müller. 1882, H. 1.
- J. H. Mansa. Nørrejylland, 3—9.
- H. Martensen. Jacob Böhme. Theosophiske Studier. 1881.
- R. Mejborg. Billeder af Livet ved Christian den femtes Hof. 1882.
- Mittheilungen der internationalen Polar-Commission. St. Petersburg 1882, H. 1—2.
- D. G. Monrad. Politiske Breve Nr. 19. Den stille Magt. 1882.
- S. Müller. Omrids af Verdenslitteraturens Historie. 1881.
- C. L. N. Mynster. Fra den ældre Tid. Smaa Bidrag til udmærkede Mænds Vurdering. 1882.
- Nationaløkonomisk Tidsskrift. B. XVII—XVIII. 1881.
- L. Neumann. Symptomatologien af Elephantiasis Arabum pedum, oplyst ved Iagttagelser paa St. Croix (Doktordisp.). 1881.
- O. Nielsen. Kjøbenhavn i Aarene 1536—1660. I, 2. 1881.

- O. Nielsen. Kjøbenhavns Diplomatarium. V, 2. 1882.
- R. Nielsen. Om det oprindelige Forhold mellem Religion og Videnskab (Universitetsprogr. til Kongens Fødselsdag). 1881.
- A. E. Nordenskiöld. Vegas Rejse omkring Asia og Evropa. H. 5—16. Christiania 1881—82.
- Nordisk Tidsskrift for Filologi. Ny R. V, 3—4.
- Nordisk Tidsskrift for Vetenskap (Letterst). Stockholm 1881.
- S. Nørrebo. Om Opdragelse af Følelsen. 1881.
- F. Oetken. Om Skolerne i de forenede Stater i Nordamerika. Oversat fra Tysk af K. Hougen. Christiania 1881.
- F. Oldenburg. I Anledning af Forsvarsbevægelsen. Svar til Forskjellige. 1881.
- Aanden i Folket. Et Indlæg i Forsvarssagen. 1881.
- Opfindelsernes Bog (A. Lütken), H. 53—56. 1881.
- Oversigt over det kongelige danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger for 1880 Nr. 3, 1881 Nr. 1.
- P. L. Panum. Bidrag til Kundskab om vort medicinske Fakultets Historie fra Frederik III's Tronbestigelse indtil Frederik V's Død (Universitetsprogr. til Erindring om Reformationen). 1880.
- Personalhistorisk Tidsskrift, II. 1881.
- A. Petermann. Mittheilungen. Gotha 1881.
- Ergänzungheft 65—66.
- N. M. Petersen. Historiske Fortællinger om Islændernes Færd hjemme og ude. 2den Udg., I—IV. 1862—68.
- C. Ploug. Hvorfor ere vi kjørte fast? 1882.
- Nogle Hovedpunkter ved den politiske Situation. Af en forh. Rigsdagsmand. 1882.
- E. v. d. Recke. Principerne for den danske Værkunst efter dens historiske og systematiske Udvikling (Doktordisp.). 1881.
- Revue des deux mondes. Paris 1881.
- V. Richter. Juridisk og statsvidenskabelig Stat. 1881.
- (D. Rosen.) Dronning Caroline Amalies Liv og Død. 1881.
- T. S. Rørdam. De kirkelige Frihedskrav. Til Overvejelse for danske Kristne. 1881.
- (J. C. Schjødte.) Zoologia Danica, 2det H. Pattedyr ved P. Tauber, Fiske ved G. Winter, Snylteorme ved H. Krabbe. 1881.
- F. Schleiermacher. Der christliche Glaube nach den Grundsätzen der evangelischen Kirche. 5te Aufl. Berlin 1861. 2 Bände.

- F. Schleiermacher. Handschriftliche Anmerkungen zum ersten Theil der Glaubenslehre herausgeg. von C. Thönes. Berlin 1878.
- A. v. Schweiger-Lerchenfeld. Griechenland in Wort u. Bild. Eine Schilderung des hellenischen Königreiches. Mit ca. 200 Illustrationen. Leipzig 1882, Lief. 1—9.
- H. V. Skibsted. Love og Expeditioner vedk. Kirke- og Skolevæsen. 1880.
- S. Birket Smith. Leonora Christiana Grevinde Ulfeldts Historie. 2den Del. 1881.
- H. Spencer. Musikkens Vorden og Virken. Afhandling efter det Engelske. 1882.
- Schack Staffeldts Digte, udg. af F. L. Liebenberg. Med en Karakteristik af Digteren ved G. Brandes. 1882.
- Statshaandbogen for 1882.
- P. M. Stolpe. Dagspressen i Danmark indtil Midten af det 18de Aarh. 3—4 B. 1881—82.
- W. Swalin. Det danske Statsraad 1800—1881. Biografiske Data. Stockholm 1881.
- Sveriges, Norges og Danmarks konungars ättlängder under årtusendet 880—1880.
- C. T. Sørensen. Den anden slesvigske Krig. H. 1—4. 1881.
- A. Thorsøe. Kong Frederik den syvendes Regering. Et Bidrag til den danske Stats Historie fra 1848—63. H. 1. 1882.
- Tidsskrift for Mathematik. 1881.
- - Physik og Chemi. 1881.
- - populære Fremstillinger af Naturvidenskaben. 1881.
- V. C. S. Topsøe. Umyndige i Kjærlighed. Skuespil i 3 Akter. 1881.
- E. A. Tscherning. Bidrag til Bedømmelse af den saakaldte Lokaltuberculosis Betydning for Tumor albus (Doktordisp.). 1881.
- Vor Ungdom (J. Pio, Trier og Voss). 1881.
- J. Vahl. Slægtebog over Aikomet af Christjern Nielsen, Borgmester i Varde, 2det H. 1882.
- M. Vahl. Om Vejning af Børn. 1881.
- Vidnesbyrd af Kirkefædrene. T. C. Cyprianus om den almindelige Kirkes Enhed og om Herrens Bøn, ved J. N. Skaar. — Tertullians Forsvarsskrift for de Kristne mod Hedningerne. Oversat af C. J. Arnesen. — Augustinus's Bekjendelser ved St. Vemmestad. — Klemens's 1ste Brev til Korinthierne. Oversat af J. Jansen. Christiania 1880—81.

Vort Forsvar. Nr. 12—36.

H. Wulff. Den danske Rigsdag. Politiske Portrætter. L. 1—8.

Desuden har Bibliotheket fra Ministeriet modtaget de sædvanlige i Aarets Løb udgivne Examenslister m. m., Skoleprogrammer fra 25 danske, 20 norske og 40 svenske samt fra en Del private Skoler.

Den naturhistoriske Samling er i Aarets Løb forøget med følgende Gjenstande:

Kranium af <i>Diomedea</i> sp.,	} forærede af Discipel P. Schrøder i I Realklasse.
— af <i>Anarhicas lupus</i> ,	

<i>Physalia</i> sp.,	} Atlanterhavet, forærede af stud. med. J. Rohde.
<i>Salpa</i> sp. fl. Ind.,	
<i>Ascidia</i> sp. do.,	
<i>Syngnathus</i> sp. 4 Ind.,	
<i>Anatifa</i> sp.,	

Kranium af et Menneske, foræret af Discipel H. E. Riisager i I Realklasse.

Den fysiske Samling er af Hr. Instrumentmager C. Weitzmann bleven afpudset og istandsat, hvorved paa flere Punkter en grundig Reparation har været nødvendig; i sidste Henseende fremhæves Elektrisermaskinen, Centrifugalmaskinen, Faldmaskinen pp., hvilke Maskiner tillige ere blevene forsynede med nye hensigtsmæssige Apparater; ligeledes ere flere ældre Apparater blevene ombyttede med nye, saaledes et Vandadskillelsesapparat, et Linseapparat, et Induktionsapparat pp.

Disciplenes Morskabsbibliothek har havt følgende

Indtægt i Aaret 1881:	ℳ	Ør
Overskud fra 1880	4	30
Kontingenter fra første Halvaar	41	50
— - andet —	51	»
Skoleballets Overskud	9	85
Indtægt for 1881	105	65

Udgiften har været:

Til Bøgers Anskaffelse	83	60
— Indbinding	20	25
Udgift for 1881	103	85

Følgende Bøger ere anskaffede:

Molbech: Faraos Ring; Hostrup: Eva; Jonas Lie: Rutland; Budle: Tre Smaafortællinger; Carit Etlar: Zilo; Joh. Schjørring: Fra den gamle Herregaard; Topelius: Feltlægens Historier, 4de og 5te Del; Brinkmann: Onkel Kaspar og jeg; Helenas Familie; Cooper: Den sidste Mohikaner; W. Scott: Grev Robert af Paris; Ebers: Kejseren; Eggleston: Metropolisvilles Mysterier; Legouvé: Vore Herrer Sønner og Frøken Døtre; Fra alle Lande.

I dette Aar ere følgende Skrivelser af større almen Interesse modtagne fra Ministeriet:

1. Kongelig Anordning af 30te Avgust 1881 angaaende en Sammensmeltning af de tvende Afgangsexaminer for Realdisciple af lavere og højere Grad samt de tvende almindelige Forberedelsesexaminer af lavere og højere Grad ved Universitetet til en enkelt almindelig Forberedelsesexamen.

1. Ved almindelig Forberedelsesexamen kan aflægges Prøve i følgende Fag:

1. Modersmaalet, skriftlig og mundtlig Prøve, 2 Karakterer, som regnes dobbelt.
2. Engelsk, skriftlig og mundtlig Prøve, 1 Karakter, som regnes dobbelt.
3. Tysk, mundtlig Prøve, 1 Karakter.
4. Fransk, mundtlig Prøve, 1 Karakter.
5. Historie, mundtlig Prøve, 1 Karakter.
6. Geografi, mundtlig Prøve, 1 Karakter.

7. Mathematik, 3 skriftlige, 2 mundtlige Prøver med ialt 3 Karakterer.

8. Naturhistorie, mundtlig Prøve, 1 Karakter.

9. Naturlære, mundtlig Prøve, 1 Karakter.

Desuden gives 1 Karakter for Orden med de skriftlige Arbejder ved Examen i det hele.

Altsaa ialt 16 Karakterer.

2. De, der agte at indstille sig til Adgangsexamen i Mathematik ved den polytekniske Læreanstalt eller til den ved Landbohøjskolen foreskrevne Prøve for Skovbrugselever, maa forinden være prøvede ved den almindelige Forberedelsesexamen i alle 9 ovennævnte Fag og „bestaaede“ med mindst 48 Points, hvoraf 12 for Modersmaalet. Til „bestaaet med Udmærkelse“ kræves 120 Points. Have de kun taget Forberedelsesexamen med 2 Sprog, maa de underkaste sig en særlig Prøve i det tredie af det Omfang, som nedenfor er foreskrevet, og heri opnaa Karakteren „bestaaet“.
3. De, der ville indstille sig til de ved den kongelige Veterinær- og Landbohøjskole foreskrevne Prøver for Landinspektørelever, Dyrslæger, Landbrugselever og Havebrugselever skulle, forsaavidt ikke anden Adgangsberettigelse haves (jfr. Undervisningsplanen for den kongelige Veterinær- og Landbohøjskole), ligesom ogsaa de, der ville indstille sig til farmaceutisk Examen, Tandlægeexamen og juridisk Examen for Ustuderede, forinden have taget almindelig Forberedelsesexamen, dog med Forbigaaelse af et af de tvende levende Sprog, Fransk eller Tysk, efter frit Valg. Altsaa ialt 15 Karakterer. Til „bestaaet“ kræves 45 Points, hvoraf 12 for Modersmaalet, til „bestaaet med Udmærkelse“ 112½ Points. En særskilt Prøve i Latin maa Farmaceuterne underkaste sig og deri opnaa Karakteren „bestaaet“; se nedenfor Nr. 7.
4. Fordringerne i de enkelte Fag fastsættes saaledes:
 - a. Modersmaalet. Der opgives som læst to Komedier af Holberg, en Tragedie eller et større Digt af Øhlenschläger, flere Digte og prosaiske Stykker af bekendte danske Forfattere (Wessel, Ewald, Baggesen, Grundtvig, Heiberg, Hertz, Paludan-Müller, Winther osv.).

Skriftlig Prøve: Gjengivelse af et bekendt Stof; 1 Karakter, som regnes dobbelt.

Mundtlig Prøve: Ren og forstandig Oplæsning af et Digt og et prosaisk Stykke, Prøve i Sprogets Grammatik,

saavel Formlære som Sætningslære, Samtale om Indholdet af det, der opgives læst; 1 Karakter, som regnes dobbelt.

- b. Engelsk. Der opgives læst saa meget, som svarer til mindst 300 Sider af Tauchnitzers Udgaven af sunbeam stories, hvoraf omtrent $\frac{1}{6}$ Poesi.

Skriftlig Prøve: Oversættelse fra Engelsk til Dansk; der tillægges Bedømmelsen af det danske Sprogs Renhed i denne Version Indflydelse paa Karakteren for den skriftlige Prøve i Modersmaalet.

Mundtlig Prøve: Ved Prøven i det læste lægges særlig Vægt paa Oversættelsen paa korrekt Dansk og høres i Sprogets Grammatik; desuden oversættes et ikke læst prosaisk Stykke.

1 Karakter, som regnes dobbelt.

- c. Tysk. Der opgives af to eller flere Forfattere saa meget, som svarer til mindst 250 Oktavsider, hvoraf omtrent $\frac{1}{6}$ Poesi.

Mundtlig Prøve som i Engelsk. 1 Karakter.

- d. Fransk. Der opgives som læst saa meget, som svarer til 250 Sider i Michel Levy Frères Udgave af bibliothèque contemporaine.

Mundtlig Prøve som i Engelsk. 1 Karakter.

- e. Historie. Der kræves Kjendskab til Fædrelandshistoriens og den almindelige Verdenshistories Grundtræk og Hovedbegivenheder omtrent i det Omfang, som er givet ved V. A. Blochs Lærebog for Realskoler. Mundtlig Prøve. 1 Karakter.

- f. Geografi. Der prøves i fysisk og politisk Jordbeskrivelse tilligemed de uundværligste Sætninger af den matematiske Geografi. Mundtlig Prøve. 1 Karakter.

- g. Matematik og Regning.

Skriftlig forelægges to eller flere Opgaver i praktisk Regning af en saadan almindelig Natur, at der ikke fordres Kjendskab til bestemte Handelsforhold eller til Udtryk, der ere ejendommelige for enkelte Virkekredse. 1 Karakter.

I Arithmetik fordres Kundskab til Læren om Addition og Subtraktion, Multiplikation og Division, Potensopløftning og Roduddragning med de derunder forekommende Udviklinger af positive og negative, hele og brudne,

rationale og irrationale, reelle og imaginære Størrelser, Hovedsætningerne om Tallenes Egenskaber, Decimalbrøker, Proportioner og Progressioner, Logarithmer med deres praktiske Anvendelser, hvorunder sammensat Rentesregning, Ligninger af første og anden Grad, de første saavel med en som med flere Ubekjendte.

Til skriftlig Behandling forelægges en eller flere Opgaver, som kræve lette Anvendelser af hvad der er læst, og mundtlig prøves i Theorien og dens Anvendelse. Iblandt Opgaverne i Regning og Arithmetik bør altid en give Lejlighed til at vise praktisk Anvendelse af Logarithmer. 1 Karakter.

I Plangeometri fordres læst det for danske Lærebøger sædvanlige fælles Stof. Prøven er dels skriftlig, Løsning af Opgaver ved Konstruktion og Beregning eller lette Beviser, som slutte sig nær til det bekjendte, dels mundtlig i Theorien og dens Anvendelse. 1 Karakter.

h. Naturhistorie. Der prøves i Zoologi og Botanik, dog ikke i videre Omfang end der kan læres ved Hjælp af Lützens Lærebog i Zoologi Nr. 2 med nogle Forbigaaelser og af Strøms Begyndelsesgrunde i Plantelæren. Der lægges særlig Vægt paa, at Examinanden paa Naturgjenstandene selv kan paavise de Forhold, hvorom der handles. Mundtlig Prøve. 1 Karakter.

i. Naturlære. Der fordres Kjendskab til Legemernes almindelige Egenskaber, til Ligevægtslovene for Kræfter virkende paa de enkelte Maskiner, til Trykforhold i Vædsker og Luftarter, Væg:fyldbestemmelser, Tyngden, Faldet og Cirkelbevægelse, til Varmens Udvikling, Maaling og Forplantning, dens Virkning paa Legemernes Tilstand, til Magnetismens Hovedfænomener og Jordmagnetismen, til Gnidnings- og Berøringselektricitet; til alt dette saaledes, at fremtrædende Natursyn i det daglige og praktiske Liv blive forstaaede som nødvendig Følge af gjældende Love. Mundtlig Prøve. 1 Karakter.

5. Opgaverne til den skriftlige Del af almindelig Forberedelses-examen gives fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

6. Specialkaraktererne ere: ug, mg, g, tg, mdlg og slet, der betragtes som staaende lige langt fra hinanden, svarende til Talværdierne: 6, 5, 4, 3, 2, 1. Til disse Karakterer kan der

føjes + eller \div , der forhøjer eller nedsætter Karakteren med $\frac{1}{3}$: altsaa $ug \div = 5\frac{2}{3}$, $mg + = 5\frac{1}{3}$, $mg \div = 4\frac{2}{3}$, $g + = 4\frac{1}{3}$ osv.; dog maa der ikke gives nogen Karakter over ug eller under slet.

Naar der ved Sammenlægning af de enkelte Censurers Karakterer fremkommer andre Brøker end Trediedele, reduceres de til den nærmest liggende Trediedel, saaledes at, hvad der er $\frac{1}{6}$ eller derover, gøres til $\frac{1}{3}$ og, hvad der er under $\frac{1}{6}$, bortkastes.

Ved Sammentællingen af Specialkaraktererne i de enkelte Fag benyttes en anden Skala, hvori ug har Værdien 8, mg 7, g 5, tg 1, $mdlg \div$ 7 og slet \div 23, og, naar Mellemkaraktererne medtages, $ug \div$ regnes $= 7\frac{2}{3}$, $mg + = 7\frac{1}{3}$, $mg \div = 6\frac{1}{3}$, $g + = 5\frac{2}{3}$, $g \div = 3\frac{2}{3}$, $tg + = 2\frac{1}{3}$, $tg \div = \div 1\frac{2}{3}$, $mdlg + = \div 4\frac{1}{3}$, $mdlg \div = \div 12\frac{1}{3}$ og slet $+ = \div 17\frac{2}{3}$.

I Examensvidnesbyrdet indføres samtlige Specialkarakterer med deres nøjagtige Talværdi og til Slutning den samlede Talværdi af disse.

7. Ved Prøven i Latin for Farmaceuter forlanges, at Examinanden har ordentlig læst en lille Læsebog for Begyndere, til Indøvelse af Grammatikens Hovedregler, særlig for den almindelige regelmæssige Bøjning, og til Erhvervelse af det almindeligste Ordforraad, samt saameget, som svarer til 16 Sider i en Teubners Stereotypudgave af en let latinsk Forfatter, saasom Cornelius Nepos, Justinus, Eutropius. Ved Prøven overhøres saavel i Læsebogen som i den læste Del af en Forfatter. Disciple, der have bestaaet 4de Klasses Hovedexamen med Godt i Latin, ere fritagne for denne Prøve.
8. Den ved Udgangen af den lærde Skoles 4de Klasse afholdte Aars- eller Hovedexamen giver, naar den er bestaaet med mindst 33 Points, den samme Adgang til højere Undervisningsanstalter og Fagexamina som den almindelige Forberedelsesexamen.
9. Den, der bestaar Skolelærerexamen med Hovedkarakteren „Meget duelig“, kan derefter ved at bestaa en Tillægsprøve i Engelsk og et af de to Sprog, Fransk eller Tysk, efter eget Valg, med saadanne Karakterer, hvis Talværdi svarer til Værdien af et „Meget Godt“ og et „Tømmelig Godt“, erhverve sig de Rettigheder, som almindelig Forberedelsesexamen giver; og kan denne Tillægsprøve aflægges enten for

Examenskommissionen for Privatister eller ved en af de Skoler, der have faaet Ret til at afholde almindelig Forberedelsesexamen.

10. Den, der har bestaaet almindelig Forberedelsesexamen, bliver, naar han inden 5 Aar derefter indstiller sig til Skolelærerexamen, at fritage for Prøve i Historie, Geografi, Mathematik, Naturlære og Naturhistorie, forsaavidt han ønsker Saadant, og ville i saa Fald de ham ved førstnævnte Examen meddelte Karakterer i nævnte Lærefag være at optage i hans Examensvidnesbyrd for Skolelærerexamen og med Hensyn til Beregningen af Hovedkarakteren ved denne at tage i Betragtning efter deres Værdi ifølge Reglerne for samme.
11. Den, der har bestaaet almindelig Forberedelsesexamen, kan indstille sig til Afgangsexamen for Studerende i matematisk-naturvidenskabelig Retning, naar han, forudsat at han i to fremmede Sprog, Geografi og Naturhistorie har opnaaet Karakterer til en samlet Talværdi af mindst 15 Points, supplerer den med en Prøve i Latin (mundtlig og skriftlig) og derved opnaar Karakterer til en samlet Talværdi af mindst 6 Points, og i sproglig-historisk Retning, naar han, forudsat at han i to fremmede Sprog, Geografi, Naturhistorie, Geometri og Arithmetik har opnaaet 21 Points, supplerer dem med en Prøve i latinsk Stil og derved opnaar mindst „Temmelig Godt“.
12. Skoler, som med Tilladelse af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet kunne holde almindelig Forberedelsesexamen, lade de Lærere, som have undervist Disciplene, examinere hver i sit Fag under den Kontrol, som Ministeriet anordner. Disse Skoler kunne ogsaa modtage Privatister til Prøven.
13. Til Examenskommission for Privatister sammenkalder Ministeriet et passende Antal Mænd, som foruden Fagkundskaben besidde Erfaring i Skoleundervisning. Kommissionen vælger selv de Kræfter, den behøver til Examens Ordning og Tilsyn ved den skriftlige Prøve.
14. Almindelig Forberedelsesexamen afholdes ved Skolerne een Gang aarlig, enten til Paaske eller i Tiden mellem den 15de Juni og 15de Juli, for Examenskommissionen to Gange aarlig, i Januar og Juni Maaned. Skjønt de i det foregaaende angivne Fordringer ere beregnede paa Disciple, der have fyldt 16 Aar, skal det dog ikke være forment yngre Personer at

indstille sig til Examen, dog ingen førend han har fyldt sit 15de Aar.

15. Den almindelige Forberedelsesexamen afholdes første Gang i Juni 1883; den nuværende Realafgangsexamen af højere Grad afholdes sidste Gang i Sommeren 1882, de nuværende tvende Forberedelsesexaminer ved Universitetet sidste Gang i Januar 1883 og den nuværende Realafgangsexamen af lavere Grad sidste Gang ved Paaske 1883.

2. Cirkulære af 10de November 1881, indeholdende nærmere Bestemmelser til foranstaaende Anordning.

1. Det kan ingenlunde anses for nødvendigt, at de i Henhold til Anordningens § 4 lærte Pensa i Engelsk, Tysk og Fransk alle skulle være repeterede i Skolerne i det sidste Aar før Afgangsexamen, da en Del af det, der læses i anden Klasse, af sammenhængende Text og ikke altfor pueril Beskaffenhed, maa kunne medtages i det til Examen opgivne, og der endvidere allerede i tredje Klasse bør repeteres en Del, som er saa let, at dets gjentagne Læsning i fjerde Klasse ikke kan være nødvendig. Man kan i denne Klasse ved Siden af fortsat Læsning og dettes Repetition meget vel indskrænke sig til Repetition af det mere vanskelige af tredje Klasses Arbejder.

2. De 250 Sider, som skulle opgives i Fransk, beregnes efter *bibliothèque contemporaine, Mérimée nouvelles* med ca. 1100 Bogstaver paa Siden; de 250 Sider, som skulle opgives i Tysk, beregnes paa samme Maade som Engelsk med ca. 1300 Bogstaver paa Siden.

3. Tysk kan opgives efter brugte Læsebøger.

4. Ved den første Examen i Juni 1883 fordres af dem, som prøves i samtlige 3 fremmede Sprog, kun opgivet som læst 200 Sider i Engelsk (kun Prosa), 150 Sider i Fransk og 200 Sider i Tysk (hvoraf ca. $\frac{1}{6}$ Poesi), men af dem, som kun prøves i to fremmede Sprog, 250 Sider i Engelsk (hvoraf henved $\frac{1}{6}$ Poesi) og 200 Sider i Tysk (deraf ca. $\frac{1}{6}$ Poesi) eller Fransk. Siderne i de forskjellige Sprog beregnes som under 2 angivet.

5. Bedømmelsen af engelsk Version, forsaavidt den influerer paa Karakteren i Engelsk, sker med Hovedvægten paa Forstaaelsen af det fremmede Sprog, men forsaavidt den skal medvirke til Karakteren for Modersmaalet, alene med Hensyn til Retskrivning, Interpunktion og dansk Sprog. Hvor det ellers kan lade sig gjøre, vil en retfærdig Bedømmelse maaske lettest opnaaes ved at Læreren i Dansk tages til Censor i Engelsk eller omvendt.

6. Enhver Skole, som hidtil kun har afholdt Realafgangs-examen af lavere Grad, faar først Tilladelse til fra 1883 eller senere at holde den nye almindelige Forberedelsesexamen efter en Undersøgelse, som viser, at den fyldestgjør de Krav, Undervisningen maa stille.

7. Skoler, der ville have Ret til at afholde den almindelige Forberedelsesexamen, skulle foruden i de Fag, hvori der prøves ved Examen, tillige meddele Undervisning i Religion, Skrivning, Tegning, Gymnastik og Sang. I Religion skal Bibelhistorien gennemgaaes efter en udførligere Lærebog, den kristelige Tros- og Sædelære efter en mindre. Til Undervisningen i Naturlære vil der blive krævet anskaffet de paa medfølgende Fortegnelse nævnte Apparater.

8. Kontrollen med den almindelige Forberedelsesexamen og den forud for Examenstilladelsen gaaende Undersøgelse overdrages til den nuværende „Undervisningsinspektion for de lærde Skoler og højere Realskoler“, bestaaende som hidtil af tre Medlemmer, men i dens Navn sker den Ændring, at Ordene „højere Realskoler“ blive til „Realskolerne“.

9. Forsaavidt Examenskontrollen naar et Omfang, som gjør det umuligt for Inspektionens Medlemmer noget Aar at besøge alle Realskolerne i Examenstiden, gjøres Forslag til Ministeriet om Valget af Examenskommissærer for det enkelte Aars Examen ved de Skoler, hvortil intet Medlem af Inspektionen kommer.

10. Til den forud for Examenstilladelsen gaaende Undersøgelse af Skolerne kan Inspektionen tilkalde fremmed Hjælp udenfor sin Midte.

Fortegnelse

*over fysiske Apparater til Brug ved Undervisning til
almindelig Forberedelsesexamen.*

	Instrument- mager Weizmanns Priskurant.	
	<i>Nr</i>	<i>Ør</i>
1. <i>Maalestok</i> med dansk Maal og Metermaal	1	"
2. <i>Noniusmodel</i>	2	35
3. <i>Atwoods</i> Faldmaskine med Pendul og elektrisk Klokke, der bevirker Udløsning af Vægten og angiver Pendulslagene	70	"

	Kr	Ør
4. <i>Tyngdepolygon</i> og <i>Tyngdetriangel</i> med afsatte Linier og forskellige Ophængningspunkter (at anbringe paa Stativet til Nr. 6)	à	" 75
5. <i>Dobbeltkegle</i> paa Skraalinier	2	"
6. <i>Vægtstang</i> (mathematisk) paa Stativ med forskydelig Tridse (hvorved Vægtstangen kan bruges baade som en- og toarmet)	5	85
7. <i>Hydrostatisk Vægtskaal</i> , forskydelig paa en høj Op-stander	21	"
8. <i>Cylinder med tætsluttende Hylster</i> til Anbringelse paa Nr. 7 (Archimedes Lov)	4	"
9. <i>Vægtlodder</i> (100 gr.—5 cgr.)	9	"
10. <i>En Samling Kuglevægtlodder</i> (15 Stk.) med Kroge, i Æske, at anvende ved flere Apparater	3	75
11. <i>Tridseapparat</i> med forskellige Tridser og toløbede Blokke	10	"
12. <i>Vinde</i> med Vinkelvægt, Bradtspil og Differentialvinde eller Differentialtridse	8	50
13. <i>Skraaplan</i> med foranderlig Højde og tilhørende Valse, som kan fastgjøres, saa at Forskjellen imellem rullende og glidende Gnidning kan vises	11	"
14. <i>Skrue i fast Møttrik</i> til at løfte Byrder og udøve Tryk, tillige indrettet som Gangspil	7	35
15. <i>Centrifugalmaskine</i> 23 Kr; dertil: 1) Apparat med Staaljedere til at vise <i>Jordens Affladning</i> samt et Par Vandspande 6 Kr 35 Ør; 2) <i>to ulige store Kugler</i> 4 Kr 75 Ør; 3) <i>Glaskugle til Vand og Kvægsølv</i> 5 Kr 35 Ør; 4) <i>Pendullod</i> (Foucault) og <i>Ring</i> , som stiller sig vandret, 2 Kr 65 Ør; 5) <i>vippende Glasrør</i> , hvori Kvægsølv, 4 Kr 50 Ør; 6) <i>Fødder</i> til Anbringelse af Apparaterne, ialt	47	"
16. <i>Centrifugalbøjle</i> af Blik paa Fod med Kugle	2	"
17. <i>Mariottes Stødmaskine</i> med 6 lige store og en mindre Kugle	14	50
18. <i>Turbine</i> , et Rør med Udflydespidser, at hænge i en Snor	2	50
19. <i>Stikhævert</i> med Gummiboldt	1	50
20. <i>Togrenet Hævert</i> med <i>Siderør</i>	"	75
21. <i>Samkvemhavende Rør</i> i Forbindelse med et Haarrør	1	50

	ℳ	Ør
22. <i>Samkvemhavende Rør</i> , galgeformet, 30" langt med Gummikugle samt to Glaskopper til at vise Vædskers lige Vægtfylde	3	65
23. <i>Libelle</i> med sleben Underflade, i Hylster	1	35
24. <i>Archimedes Skrue</i> , Glasspiral med lakeret Blikkar . .	13	"
25. <i>Pascals Kar</i> , tre forskellige Glas paa Stativ med Bismervægtstangsarme til Forsøg over Bundtryk . . .	28	"
26. <i>Boyles Ventil</i>	2	35
27. <i>Nicholsons Flydevægt</i> med Cylinderglas	6	"
28. <i>Mælkeprøver</i> eller <i>Alkoholometer</i> à	1	65
29. <i>Cartesiensk Djævel</i> i Glas med Gummioverbinding .	1	25
30. <i>Glasrør til Torricellis Forsøg</i> med Staalhane, Glaskop og Tragt	4	50
31. <i>Kvægsølvbarometer</i> , forskellige, fra 4 ℳ til	10	"
32. <i>Flaske med 3 Pd. Kvægsølv</i>	9	50
33. <i>Aneroidbarometer</i> , særligt til Skolebrug	16	"
34. <i>Glasmodel af en Post</i> med Metalgarnitur	3	65
35. <i>Trykpompe</i> af Glas paa Stativ med Vindkjedel (Brandsprøjte)	7	"
36. <i>Glasrør paa inddelt Stativ</i> til Paavisning af Mariottes Lov	5	"
37. <i>Luftpompe paa høj Fod</i> , hertil Apparaterne Nr. 38—44	45	"
38. <i>En Glasklokke</i> (høj Form)	3	25
39. <i>En do.</i> med Tubus foroven	3	25
40. <i>Vingeapparat</i> til Paavisning af Luftens Modstand, med Tandstokke og Drev helt af Metal, at benytte saavel under som udenfor Klokken	30	"
41. <i>Magdeburger Halvkugler</i> 15 ℳ eller	18	"
42. <i>Apparat til at vise Faldet</i> af en Blyplade og en Fjer i det lufttomme Rum	12	"
43. <i>Blæresprængningsglas</i> med to slebne Rande og slebent Messinglaag, hvori en Gummiprop med fyldt Barometerør	8	50
44. <i>Glaskugle</i> til Luftvejningsforsøg med Luftpompeventil (ny Konstruktion)	6	"
45. <i>Apparat til at vise en Stangs lineære Udvidelse</i> ved Varme og til at vise Forskjellen mellem Jernets og Messingets Varmeledningsevne, med to Thermometre (forskydelige)	10	50

	Nr	Gr
46. <i>Thermometre</i> med Reaumurs, Celsius's og Fahrenheit's Inddeling	1	65
47. <i>Tre tomme Thermometerrør</i> med store Kugler	"	35
48. <i>Apparat til Forsøg over Udstraling, Indsugning og Tilbagekastning</i> af Varme (fra Legemer med plan og med krum Overflade), bestaar af to Stativer med kubisk Kar med forskjellige Overflader, <i>Differential-, Luft- og Kvægsølvthermometer, Hulspejle, Skærme, Platinspiral</i> til Glødning, <i>Lampe</i> m. m. med illustreret Brugsanvisning	50	"
49. <i>Franklins Kogerør</i> eller <i>Vandhammer</i>	1	30
50. <i>Wallastons Kryofor</i>	2	65
51. <i>Destillationsapparat</i> af Glas	2	75
52. <i>Forsøvet Kobberskaal</i> til Leidenfrosts Forsøg	1	35
53. <i>Thermometer med Vandbeholder</i> til Afkøling af Vand under 0.	4	50
54. <i>Gjennemskaaren, bevægelig Model af en Dampmaskine</i> med Svinghjul, udført i Metal i oprejst Stilling	22	"
55. <i>Daniells Hygrometer</i>	12	50
—————		
56. <i>To kraftige Magnetstænger</i> i Kasse, med Anker	4	65
57. <i>Hesteskomagnet</i> med Anker, 6" lang	2	50
58. <i>Deklinationsnaal paa Fod</i>	1	50
59. <i>Inklinationsnaal</i> i Ramme, fastgjort paa Stativ, hvorfra den kan løsnes og hænge i en Snor	4	"
60. <i>Glasstang</i> , Halvdelen med Ebonithylster	1	50
61. <i>Tre Stativer</i> med to <i>isolerede</i> og en <i>afledet Hyldemærskugle</i> (elektriske Penduler)	3	"
62. <i>Elektrisk Kugledans</i> , Cylinderglas med forskydelig Metalplade	3	"
63. <i>Isoleret Leder</i> med to Par Hyldemærskugler	3	75
64. <i>Elektroskop</i>	2	50
65. do. større og finere med Kondensatorplader. ca.	15	"
66. <i>Elektricermaskine</i> med 13" Glasplade samt positiv og negativ Konduktor. Paa Konduktoren kan anbringes Nr. 62 og 67—69	44	"
67. <i>Elektrisk Klokkespil</i>	5	"
68. <i>Elektrisk Mølle</i>	"	65

	Kr	Ør
69. Apparat til Paavisning af <i>Elektricitetens Sæde</i> paa en Leder	2	50
70. <i>Isolerskammel</i> med 3 Ben 7 <i>Kr</i> , med 4 Ben	8	35
71. <i>Franklins Tavle</i> med løse forskydelige Belægninger, at anbringe paa Nr. 48	18	75
72. <i>Fire større Leydnerflasker</i> til Batteri eller Brug enkeltvis ca.	20	"
73. <i>Udlader</i> med bevægelig Leder til Leydnerbatteriet	5	"
74. <i>Henleys almindelige Udlader</i> med Montering til Anbringelse paa Nr. 48 i Forbindelse med Beslaget fra Nr. 71	5	"
75. <i>Kobber- og Zinkplader</i> til en Voltas Støtte med 50 Led, med Stativ og Polklemmer. ca.	20	"
76. <i>Vanddekompositionsapparat</i> med inddelte Klokker paa Stativ	9	50
77. <i>Saltdekompositionsapparat</i> paa Stativ med Polklemmer	7	50
78. <i>Galvanoplastisk Apparat</i>	6	50
79. <i>Fire Bunzens Elementer</i> , store, med Reservelerceller	25	"
80. 12 Alen Kobbertraad med Omspinding	1	25
81. <i>Træbakke</i> til fire Elementer	3	25
82. <i>Kobberbøjle</i> paa <i>Fod</i> med <i>Magnetnaal</i> til Ørsted's Forsøg. Form som Tangensboussole	3	50
83. <i>Multiplikator</i> med <i>astatisk Naal</i> i Glaskasse. ca.	25	"
84. <i>Elektromagnet</i> med Anker-Skaal.	5	35
85. <i>Elektromagnetisk Motor</i>	15	"
86. <i>Telegrafapparat</i> med Papirrulle og Nøgle	20	"
87. <i>Induktionsapparat</i> med selvvirkende Strømafbyder	9	"
88. <i>Et Par Telefoner</i> med 15 Meter dobbelt Ledetraad (bedste Sort).	12	50
89. <i>Mikrofon</i>	5	"
90. <i>Thermoelektrisk Bøjle</i> paa høj <i>Fod</i> . <i>Magnetnaal</i> Nr. 58 anvendes dertil	5	35
91. <i>Kulspidser</i> til <i>det elektriske Lys</i> ; Montering til Anbringelse paa Nr. 48 i Forbindelse med dettes Hulspejl	6	65
92. <i>Magnetoelektrisk Induktionsmaskine</i>	30	"
93. <i>En større Spritlampe</i> med Trefod	2	50
94. <i>Brix</i> til høj og lav Stilling	1	85
95. <i>Experimenterings-Stativ</i>	16	"
Ialt	956	"

3. Cirkulære af 10de Marts 1882.

I Forbindelse med sit Cirkulære af 10de November f. A. angaaende Gjennemførelsen af Anordningen af 30te Avgust s. A. om den almindelige Forberedelsesexamen vil Ministeriet herved have fastsat følgende:

1. For Skoledisciples Vedkommende vil den mundtlige Prøve i det læste i Engelsk, Tysk og Fransk være at indskrænke til det sproglige Stof, der er repeteret i det sidste Aar, dog saaledes at dette ikke maa udgjøre under 150 Sider Engelsk, hvoraf omtrent $\frac{1}{6}$ Poesi, 125 Sider Tysk, hvoraf omtrent $\frac{1}{6}$ Poesi, og 125 Sider Fransk; desuden oversættes, saaledes som i Anordningen bestemt, i samtlige tre Sprog et ikke læst prosaisk Stykke. For Privatisternes Vedkommende har det derimod sit Forblivende ved det i bemeldte Anordning Fastsatte, saaledes at Stykker af det hele som læst foreskrevne Pensum maa kunne gjøres til Gjenstand for Examinationen.

2. Det danske Sprog i den engelske Version vil være at bedømme af den danske Lærer i Forbindelse med de andre Censorer i Dansk, saaledes at Bedømmelsen udøver en forhøjende eller formindskende Indflydelse paa Karakteren for den skriftlige Prøve i Modersmaalet.

4. Skrivelse af 14de Septbr. 1881. Besvarelse af en Forespørgsel fra en Realskoles Bestyrer.

I behagelig Skrivelse af 2den ds. har Hr. Bestyreren forespurgt, om de i Anordning af 30te Avgust d. A. angaaende den almindelige Forberedelsesexamen opstillede Fordringer ikke ogsaa gjælde for vordende Officerer, saavel af Land- som Søetaten, og for dem, der ville ansættes som Embedsmænd i Post-, Telegraf- og Jernbanevæsenet, og i saa Fald, for hvilke af disse Bestemmelserne i Anordningens § 2, og for hvilke Bestemmelserne i § 3 staa ved Magt.

Foranlediget heraf skulde Ministeriet tjenstligst tilbagemelde, at der i ovenberørte Henseender i Lovgivningen ikke haves andre Bestemmelser end Loven af 25de Juli 1880 § 13 og den sig dertil sluttende Forskrift i Anordningen af 5te Marts 1881 § 18, hvorefter som Elever i Officerskolens næstældste Klasse kunne optages Befalingsmænd og Menige, der have bestaaet enten Afgangsprøven fra Skolens yngste Klasse eller almindelig Forberedelsesexamen af højere Grad eller de hermed ligestillede Prøver, og Forskriften i Anordningen af 18de Februar 1881 § 1, hvorefter som Elever ved Reserveløjtnantsskolen antages Skippere og Styr-

mænd, der enten have bestaaet Afgangsexamen ved en Realskole, som svarer til almindelig Forberedelsesexamen af lavere Grad eller o. s. v., medens der hidtil ikke kjendes nogen almindelig Bestemmelse om, at Adgangen til Ansættelse i visse Stillinger under Post-, Telegraf- og Jernbanevæsenet skulde være betinget af bestaaet almindelig Forberedelsesexamen. Ligesom den ved Anordning af 30te Avgust 1881 indrettede ny almindelige Forberedelsesexamen selv i dens mindre Omfang selvfølgelig giver den i Anordning af 18de Februar 1881 § 1 ommeldte Adgang til Optagelse som Elev ved Reserveløjtnantsskolen, saaledes tør det ogsaa betragtes som utvivlsomt, at Adgangen til Officerskolens næstældste Klasse i Henhold til Anordningen af 5te Marts 1881 § 18 staar aaben for dem, der underkaste sig den ny almindelige Forberedelsesexamen med 3 fremmede Sprog, under samme Vilkaar som hidtil for dem, der have bestaaet almindelig Forberedelsesexamen af højere Grad.

5. Skrivelse af 28de Sept. 1881.

I Anledning af en Forespørgsel fra Rektoren for N. N. Kathedralskole om Gjennemførelsen af kongelig Anordning af 30te Avgust 1881 angaaende S sammensmeltning af de tvende Realexamina og af de tvende Forberedelsesexamina har Ministeriet udtalt, at:

1. Naar det i Anordningens § 2 forlanges, at der ved en særlig Prøve i det tredie Sprog skal opnaaes Karakteren „bestaaet“, forstaaes herved, at Examinator og Censorer enes om det Skjøn, at Examinanden har lagt tilstrækkelig Kundskab for Dagen; skal Resultatet endelig udtrykkes i en Karakter, bør den ingenlunde være under $g\frac{1}{2}$. Dette gjælder ogsaa om „bestaaet“ for Pharmaceuter i Latin.

2. Det er ikke tilladt, for at skaffe Realdisciplen i de sidste Aar en forstærket Undervisning i nogle Fag, at overskride det i Loven af 1ste April 1871 fastsatte Maximum af 30 ugentlige Timer. Opgivelse af tysk Stil maa give en Tidsbesparelse fra Tysk, en ringe Besparelse vindes ogsaa fra Naturlære, en Indskrænkning af Timerne i Tegning og Skrivning vil heller ikke findes utilstedelig.

3. Naar det i § 3 hedder, at ved Examen efter frit Valg et af Sprogene (Tysk eller Fransk) kan forbigaaes, da gjælder dette ogsaa Skolens Undervisning, saa at de Realdisciple, der ønskes fritagne for Tysk eller Fransk, ikke skulle deltage i de Timer, der henlægges dertil. I modsat Fald vilde der enten intet vindes ved Bestemmelsen om det ene Sprogs Udelukkelse fra

Prøven eller arbeides saa lidt i dette Sprog, at Undervisningen ingen Nytte gjør.

4. Ved den i Anordningens § 14 indeholdte Bestemmelse om, at Ingen maa indstille sig til almindelig Forberedelsesexamen, førend han har fyldt sit 15de Aar, berøres ikke den Rektor ved Lov af 1ste April 1871 § 3 ogsaa for Realisternes Vedkommende givne Bemyndigelse til undtagelsesvis at optage Disciple i 1ste Klasse i en Alder af under 11 Aar. Derimod vil det mulig være ønskeligt at holde en for ung Discipel 2 Aar i samme Klasse.

6. Skrivelse af 6te Dcbr. 1881. Besvarelse af en Forespørgsel.

I Gjensvar paa deres Forespørgsel i Skrivelse af 16de f. M. undlader man ikke tjenligst at tilbagemelde:

1. Udtalelsen i Cirkulære af 10de f. M. Nr. 3 om, at Tysk ved almindelig Forberedelsesexamen kan opgives efter de i Skolen brugte Læsebøger, var foranlediget ved en Trivl hos nogle Skolebestyrere, som fremkaldtes af Anordningens Ord om Tysk: „Der opgives af to eller flere Forfattere osv.“; da Anordningen ikke gjør en saadan tilsyneladende Indskrænkning med Hensyn til Engelsk og Fransk, maa det end mere være fuldkommen frit at opgive det læste Pensum i disse Sprog efter bestemte Læsebøger, hvorfor Cirkulæret heller ikke har kunnet udtale sig derom.

2. Beskaffenheden af Undervisningen i Modersmaalet maa væsentlig afhænge af Læreren individuelle Forudsætninger og Takt. Hvad særlig den grammatiske Side angaar, vil det samme Maal kunne naaes ad forskjellige Veje; en Lærer vil maaske f. Ex. foretrække at benytte en mindre Lærebog og ved Siden deraf at give adskillige Punkter mundtlig, en anden vil foretrække en udførligere Bog og saa fremdeles. Det antages derfor for at være tjenligst for Undervisningen, at Læreren har frie Hænder i Valget af Læremidler, og det er kun som Exempler paa Lærebøger, der i det Hele i Omfang og Fremstillingsmaade maa ansees for passende, at man iblandt de utallige eksisterende danske Sproglærer af høist forskjelligt Værd nævner Bojesens, Bondesens, Dorphs og Schneekloths Bøger.

Da det er Ministeriet bekendt, at der paa nogle Steder hersker uklare Forestillinger om, hvilke Fordringer der ved Prøven i Modersmaalet under den mundtlige Samtale om Indholdet af det, der opgives læst, kunne stilles til Examinanden, skal man ikke undlade tillige at tilføje, at Anordningens Ord kræve hverken Kundskab til vedkommende Forfatters Arbejder i Almindelighed eller til hans Betydning i Literaturen, ligesaa lidt som den for-

langer nogen Fremsigelse af udenad lærte Stykker; kun for Indholdet af de for Examinandens Alder og Standpunkt passende læste Skrifter skal der gjøres Rede. Har nogen lært et Digt eller Brudstykker af det læste udenad, saa kan det kun være ham til Lettelse ved en Udtalelse om Indholdet; men ogsaa uden dette maa en forstandig Læsning og mulig oftere Gjenlæsning føre til en for Indholdets Gjengivelse i det Hele eller i Enkelt-heder tilstrækkelig Forstaaelse. Det maa saaledes kunne fordres af den, der har opgivet et dramatisk Værk som læst, at han kjender dettes Hovedpersoner, har en Forestilling om deres deri skildrede Karakterer, kan gjøre Rede for deres Færd, Handlinger og Skjæbne, kort sagt fremstille Hovedtrækkene i hele Stykkets Gang. Naturligvis kommer det en Examinand til Gode, at han af Naturen besidder eller ved Flid har erhvervet sig Lethed i at udtrykke sin Tanke mundtlig, men paa den anden Side bør en ubehjælpssom Fremstilling ikke virke synderlig nedsættende paa Examinandens Karakter, naar han lægger en rigtig Forstaaelse af Indholdet for Dagen.

7. Kongelig Anordning af 12te Maj 1882.

§ 1.

Det tillades Kvinder, der have fyldt det 17de Aar, at underkaste sig den ved Anordning af 30te Avgust 1881 indrettede almindelige Forberedelsesexamen, saaledes at de paa Grundlag heraf kunne indstille sig til samtlige i Anordningens § 2 og § 3 nævnte Fagprøver, dog at de ikke derved erhverve Adkomst til offentlig Ansættelse i noget Embede, til hvilket Adgang er betinget af juridisk Examen, eller Adgang til at erholde Beskikkelse som Sagførere eller Autorisation som Fuldmægtige hos Retsbetjente eller Sagførere.

§ 2.

Istedetfor §§ 9 og 10 i bemeldte Anordning træde for Kvinde- ders Vedkommende følgende Bestemmelser:

a) Den Kvinde, der bestaar Skolelærerindeexamen med Hovedkarakteren „Meget duelig“, kan derefter ved at bestaa en Tillægsprøve i Arithmetik (uden praktisk Regning), Geometri og Naturlære samt i Engelsk og et af de to Sprog, Fransk eller Tysk, efter eget Valg, med en samlet Karakterværdi af mindst 18 Points erhverve sig de Rettigheder, som almindelig Forberedelsesexamen giver, og kan denne Tillægsprøve aflægges enten for den i Anordningens § 13 nævnte Examenskommission for Privatister eller ved en af de Skoler, der have faaet Ret til at afholde almindelig Forberedelsesexamen.

b) Den Kvinde, der har bestaaet almindelig Forberedelses-examen, bliver, naar hun inden 5 Aar derefter indstiller sig til Skolelærerindeexamen, at fritage for Prøve i Historie, Geografi og Naturhistorie, forsaavidt hun ønsker Saadant, og ville i saa Fald de hende ved førstnævnte Examen meddelte Karakterer i nævnte Lærefag være at optage i hendes Examensvidnesbyrd for Skolelærerindeexamen og med Hensyn til Beregningen af Hovedkarakteren ved denne at tage i Betragtning efter deres Værdi ifølge Reglerne for samme.

Til Efterretning for dem, der ønske deres Børn optagne i den lærde Skoles 1ste Klasse uden at have gjennemgaaet Forberedesskolen, meddeles her Bestemmelserne i den kongelige Anordning af 5te August 1871 (§ 1):

Forinden Nogen kan optages som Discipel i en lærd Skoles 1ste (nederste) Klasse, har han at underkaste sig en Prøve, ved hvilken der fordres:

1. i Modersmaalet: dels Oplæsning af et Stykke af en dansk Læsebog eller Forfatter, dels en skriftlig, med antagelig Sikkerhed i Retskrivning og Skilletegnes Brug nedskreven, Gjengivelse af et to Gange forelåst Stykke, hvilken tillige bedømmes som Prøveskrift;

2. i Tysk: det vigtigste af Formlæren og en mundtlig Oversættelse fra Tysk til Dansk af et Stykke i et læst Pensum, der mindst maa udgjøre 100 almindelige Oktavsider;

3. i Fransk: det vigtigste af den regelmæssige Formlære og 50 Oktavsider af en Læsebog;

4. i Geografi: en Oversigt over hele Geografien efter en kortere Lærebog;

5. i Historie: Oversigt over Verdenshistoriens vigtigste Begivenheder efter en fragmentarisk Lærebog samt Danmarks Historie noget udførligere;

6. i Religion: Bibellhistorien i kort Begreb og Hovedstykkerne af Luthers lille Katekismus;

7. i Naturhistorie: Pattedyr og Fugle efter en kortfattet Lærebog;

8. i Regning: Færdighed i praktisk Regning saavidt, at alle Regninger med hele og brudne Tal kunne udføres sikkert og bringes i Anvendelse paa simple praktiske Opgaver som dem, der pleje at henføres under Regula de Tri.

Næste Aar agtes følgende Bøger benyttede:

I Klasse: Pio og Wimmer, dansk Læsebog for Mellemklasserne, og Øllgaards danske Grammatik. Kapers og Simonsens tyske Læsebog (1879), Hjorts Grammatik ved Kaper. Løkkes engelske Læsebog for Begyndere, Listovs Elementarbog, Rosings engelske Grammatik, blot for Realisterne. Forchhammers latinske Læsebog (nyeste Udgave), Madvigs latinske Sproglære, blot for studerende. Ahns Lærebog i det franske Sprog, 1ste Kursus, Pios franske Læsebog for Mellemklasserne. Balslevs Forklaring til Luthers Katekismus, Assens' større Bibell historie; det nye Testament og en Psalmebog. Blochs Lærebog i Historie for Realskoler. Velschows Geografi, et Atlas. Lützens Lærebog i Zoologi Nr. 2. Hauschultz's elementære Arithmetik og Hansens Tavleregningsopgaver, 2den Del. Skolens Lovsange.

II Klasse: Samme Bøger i Dansk, Tysk, Religion, Historie Geografi og Naturhistorie, som ere brugte f. A. i I Kl. Løkkes engelske Læsebog for Mellemklasserne, Listovs Elementarbog, Rosings Grammatik (for Realisterne), Blochs latinske Læsebog, Madvigs Sproglære (for studerende). Pios franske Læsebog for Mellemklasserne, Monrads Grammatik. Hauschultz's elem. Arithmetik, Julius Petersens Arithmetik og Algebra, 1ste Del, sammes Plangeometri. Hansens Tavleregningsopgaver, 2den og 3die Del. Skolens Lovsange.

III Klasse: Arentzens og Thorsteinsons nordiske Mythologi, Hammerichs svenske Læsestykker. Kapers og Simonsens tyske Læsebog (1879), Kapers tyske Grammatik. Sicks franske Læsebog for højere Klasser, Garrigues' franske Grammatik. Løkkes engelske Læsebog for Mellemklasserne, Listovs eng. Stiløvelser, 2den Afd., Rosings Grammatik (blot for Realisterne). Cæsar de bello Gallico (Whitte), Ovids Forvandlinger (Bloch, nyeste Udg.), Madvigs latinske Sproglære, en lat. Ordbog (blot de studerende).

Bergs græske Forskole, Xenophons Anabasis (Dindorf), Tregders græske Formlære, Bergs Atlas (blot de studerende). Samme Lærebøger i Religion, Historie (dog de studerende tillige Blochs større Lærebog i den nyeste Tids Historie), Geografi og Naturhistorie, samt Vaupells Botanik ved Grønlund. Jul. Petersens Arithmetik og Algebra, 1ste og 2den Del, Hansens Regnebog, 3die Del, Jul. Jetersens Geometri. Schmidts mindre Lærebog i Fysik (blot Realisterne). Skolens Lovsange.

IV Klasse: Hammerichs svenske Læsestykker (Realisterne Møllers græsk-romerske Mythologi). Samme Lærebøger i Tysk, Fransk og Engelsk som forr. Aar (Engelsk kun for Realisterne). Livius ed. Madvig, III, 1, Ciceros Taler (Madvig), Sproglære og Stiløvelser som i III Kl.; Xenophons Anabasis, Homer (efter nærmere Opgivelse), en græsk Ordbog, Bergs Atlas (Latin og Græsk kun for de studerende). De samme Lærebøger i Historie, Geografi og Naturhistorie som i III Kl. (de studerende alene tillige Thriges mindre Oldtidens Historie). I Mathematik Jul. Petersens Arithmetik og Algebra, 1ste og 2den Del, Hansens Regneopgaver, 3die Del, Lalandes Logarithmetabel, Jul. Petersens Geometri. For Realisterne alene Schmidts mindre Lærebog i Fysik. Skolens Lovsange.

V Klasse: Strøms Literaturhistorie; Wimmers oldnordiske Læsebog, 2den Udgave, Wimmers oldnordiske Grammatik, 2den Udgave. I Fransk samme Bøger som f. A. brugtes i IV Kl. Løkkes eng. Læsebog for Mellemlasser, Listovs Elementarbog, Rosings Grammatik. Ciceros Taler (Madvig) m. m., som senere vil blive meddelt. Flemmers Sølvalderens Forfattere, Whittes Opgaver; Thomsen, det romerske Stats- og Privatiiv i Oldtiden, Tregders Literaturhistorie. Homers Iliade, 2den Del (Dindorf), Herodot, 1ste Del (Dietsch), Christensen, det græske Statsliv i Oldtiden, 2den Udgave, Bergs Atlas. Det nye Testament. Blochs Lærebog i den nyeste Tids Historie og Thriges Nordens Historie. Schmidts mindre Lærebog i Fysik. Skolens Lovsange.

VI Klasse: De samme Lærebøger i dansk Literaturhistorie og Oldnordisk. I Fransk og Engelsk de samme Læsebøger som i V Kl. Ligeledes i Latin. I Græsk Lysias og Xenophons Hellenica (Teubner), Homers Iliade, 2den Del, o. s. v. Bergs Atlas. Det nye Testament. Thrige, Oldtidens og Nordens Historie, Blochs Lærebog for Realskoler og Lærebog i den nyeste Tids Historie. Schmidts mindre Lærebog i Fysik, Jørgensens Astronomi. Skolens Lovsange.

Skolens Afgangs- og Aarsprøver for Aaret 1882.

Skriftlige og andre ikke offentlige Prøver.

Torsdagen den 15de Juni.

Kl. 8—12.	VI og V. Dansk Stil (bekjendt Emne). IV. Dansk Stil.	{G. M. M. H. A. K. G. Kf. B. S. L. L.
- 4—8.	VI og V. Version. IV. Arithmetisk Udarbejdelse.	{B. B. M. M. G. G. Kf. Kf. A. A. L. L.

Fredagen den 16de Juni.

Kl. 8—12.	VI og V. Dansk Stil (fri Opgave). IV. Latinsk Stil.	{G. H. G. A. A. Kf. M. M. B. M. S. H.
- 4—8.	VI og V. Fransk Stil. IV. Geometrisk Udarbejdelse.	{H. H. B. B. L. L. Kf. Kf. S. S. K. K.

Tirsdagen den 20de Juni.

Kl. 8—11.	III. Geometrisk Udarbejdelse.	A. Kf. M.
-----------	-------------------------------	-----------

Onsdagen den 21de Juni.

Kl. 8—11.	III. Latinsk Stil.	H. M. Kf.
-----------	--------------------	-----------

Torsdagen den 22de Juni.

Kl. 8—11.	III. Arithmetisk Udarbejdelse.	M. G. M.
- 2—5.	II—I R. Tavleregning.	L. H. A.

Mandagen den 26de Juni.

Kl. 8—11.	III—I R. Dansk Stil.	G. S. A.
-----------	----------------------	----------

Torsdagen den 29de Juni.

Kl. 2.	Prøve over ny indmeldte. 2. H. Kf. 3. K. S.	
--------	---	--

Mundtlige, offentlige Prøver.

Mandagen den 26de Juni.

Kl. 8.	IV.	Naturhistorie.	K. L.		Kl. 4.	IV.	Geografi.	K. A.
--------	-----	----------------	-------	--	--------	-----	-----------	-------

Fredagen den 30te Juni.

Kl. 8.	IV.	Fransk.	M. A.		Kl. 8.	V.	Græsk.	G. Kf. W.
- 3.	III.	Geografi.	K. B. S.		- 3.	II.	Arithmetik.	L. H. M.
- 5.	I.	Tysk.	M. B. S.					

Lørdagen den 1ste Juli.

Kl. 8.	VI.	Græsk.	G. W.		Kl. 8.	III.	Geometri.	H. L. M.
- 4.	IV.	Tysk.	M. B.		- 4.	I.	Historie.	S. Kf. L.

Mandagen den 3die Juli.

Kl. 8.	IV.	Latin.	A. G.		Kl. 8.	V.	Naturlære.	H. L. K.
- 11.	III R. og II R.	Engelsk.	B. M. H.		- 5.	I.	Fransk.	A. M. K.

Tirsdagen den 4de Juli.

Kl. 8.	VI.	Latin.	W. G.		Kl. 8.	V.	Engelsk.	B. M.
- 5.	II.	Historie.	Kf. L. S.		- 2.	III.	Tysk.	M. B. S.

Onsdagen den 5te Juli.

Kl. 8.	VI.	Historie.	L. S.		Kl. 8.	II.	Fransk.	M. A. K.
					- 2.	I.	Naturhistorie.	K. B. H.

Torsdagen den 6te Juli.

Kl. 8.	V.	Fransk.	M. A.		Kl. 8.	IV.	Græsk.	Kf. G. W.
- 2.	III.	Naturhist.	K. L. Kf.		- 2.	II.	Tysk.	S. M. B.
- 5.	I.	Latin.	A. Kf. W.		- 5.	III.	Fransk.	M. K. H.

Fredagen den 7de Juli.

Kl. 8.	VI.	Engelsk.	B. M.		Kl. 8.	III.	Græsk.	G. Kf. W.
- 3.	VI.	Oldnordisk.	A. G.		- 10.	II.	Naturhist.	K. L. S.
					- 3.	I.	Religion.	S. H. B.

Lørdagen den 8de Juli.

Kl. 8. V. Latin. W. G. A.	Kl. 8. III. Arithmetik. H. L. M.
- 3. IV. Historie. L. Kf.	- 3. II. Religion. S. H. B.

Mandagen den 10de Juli.

Kl. 8. VI. Fransk. M. G.	Kl. 8. III. Historie. L. S. Kf.
- 3. IV. Matematik. H. L.	- 10. II. Geometri. L. K. H.
	- 3. V. Oldnordisk. A. G. Kf.

Tirsdagen den 11te Juli.

Kl. 8. VI. Naturlære. H. L.	Kl. 8. III. Latin. G. A. W.
- 3. IV. Matematik. H. L.	- 11. I. Geografi. K. A. B.
	- 3. I R. Engelsk. B. G. Kf.

Onsdagen den 12te Juli.

Kl. 8. V. Historie. L. Kf.	Kl. 8. III. Religion. S. H. B.
- 2. II. Latin. Kf. A. W.	- 2. III R. Naturlære. L. H. K.
	Kl. 5. Sangprøve.

Torsdagen den 13de Juli.

Kl. 8. I. Arithmetik. H. L. A.	Kl. 8. II. Geografi. K. G. B.
--------------------------------	-------------------------------

Fredagen den 14de Juli

Kl. 11 bekendtgjøres Prøvernes Udfald, hvorefter Ferien tager sin Begyndelse.

Tirsdagen den 15de Avgust

Kl. 2 begynder det nye Skoleaar.

Til at overvære Skolens mundtlige Prøver samt Offentliggjørelsen af Udfaldet indbydes Disciplenes Forældre og Værger samt Enhver, der har Interesse for Skolens Virksomhed.

Randers lærde Skole, den 30te Maj 1882.

H. K. Whitte.

